

Пролетаріі всех стран, соединяйтесь!
УМОВЫ ПАПІСКІ:
 На 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2
 на 6 м-ца—5 р.; на 1 год
 Замона адрасу: м. Менск, вул.
 гарадніца—20
 Падпіска і абавязкі прымаюць
 (граці пасрэд.) ад 9 гадз. раніца
 Бол. Дзярж. Выдае
РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.
 Скаж Набережная 7/9
 Библиотеке Лен. Гос.
 ета /Зв.1./

ЗВЯЗДА

Рэдакцыя і галоўн. кантора
 1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня;
 тэлефон № 10-74. 2) Скартар рэдакцыі—ад 12 да 2-оо гадзіны днл. тэлеф.
 № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня)
 ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
 Кіраўн. Гл. Кантора
 Кантора абавязкі падпіскі тэл. № 781.
Аўторак, 12 чэрвеня
 1928 г.
№ 133 (2940)
 Кешт асобнага нумару ўсюды 5 кш.
 Год выдання дванаццаты.

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Практычныя задачы ажыццяўлення масавай працы саветаў і савецкай дэмакратыі

XV зьезд УсеКП(б) і XI зьезд КП(б)Б рашуча паставілі і вырашылі пытаньне аб сапраўдным ажыццяўленьні масавай дзейнасьці саветаў, правільным і поўным правядзеньні савецкай дэмакратыі, шляхам паляпшэньня працы саветаў і грамадзкіх арганізацый, уцягваючы ў гэтую працу бяндэцка-сераднякці актыўныя пашыраючы гэты актыўны лік батрацтва, бяднейшага сялянства вёскі, зварачаючы асабліваю ўвагу на уцягненьне ў практычную працу ў саветах жанчын-сялянак і батрачак.

У дзяржавы партыі і ў саветах на лініі далейшага накіраваньня ў галіне ўзмацненьня масавай працы саветаў і савецкай дэмакратыі. Бюро ЦК КП(б)Б, заслухаўшы даклад фракцыі прэзыдыуму ЦВК аб масавай працы саветаў і разгортваньні савецкай дэмакратыі ў працы саветаў, дало шэраг дырэктываў і практычных захадаў, якія павінны ўжываць саветы і практычныя арганізацыі ў гэтай галіне. Паводле гэтых дырэктываў мы павінны ўжываць шэраг мерапрыемстваў агульнага і практычнага значэньня для таго, каб забяспечыць сапраўднае вырашэньне задач, пастаўленых апошнімі партыйнымі зьездамі перад саветамі. Ужо адзначалася ня раз, што праца нізавых саветаў у значнай ступені не адпавядае запатрабаваньням сучаснага моманту пры шырочкім гаспадарча-культурным будаўніцтве. Таму трэба безадкладна масавую і практычную працу саветаў палепшыць, пашыраць і паглыбляць. Перш за ўсё трэба ўсім вышэй-стаячым партыйным і савецкім органам пытаньні масавай працы на вёсцы паставіць у цэнтры ўвагі штодзённай сваёй дзейнасьці, аказваючы канкрэтную дапамогу ў гэтым нізавым саветам. Паставамі і жывым інструктаваньнем трэба зрабіць так, каб масавая праца саветаў і выканкамаў была сканцэнтравана вакол вузлавых пытаньняў па калектывізацыі і інтэнсіфікацыі сельскае гаспадаркі, каапераваньні сельскага гаспадарства, культурнага будаўніцтва і іншае з адначасовым няўхільным паляпшэньнем савецкага апарату. У дадатак да наданых большых праў нізавым савецкім органам трэба стварыць для паляпшэньня іх гаспадарча-культурнае працы—матэрыяльную базу—сельскі бюджэт. Практыка існаваньня самастойных бюджэтаў сельскіх і месчачковых саветаў пазваляе, што саветы, якія маюць свае бюджэты, значна лепш працавалі ва ўсіх галінах у параўнаньні з тымі саветамі, якія ня мелі сваіх бюджэтаў. У тых Саюзнах саветаў павінны быць паставамі і практычнай працы саветаў.

Дырэктыва бюро Цэнтральнага Камітэту аб правядзеньні конкурсу на лепшую сэкцыю і камісія павінна быць выканана ў гэтым годзе. Правільная арганізацыя конкурсу павінна знайсці ў працы саветаў усе станоўчыя і адмоўныя бакі, што даць магчымасьць ажыцьці і наладзіць масавую і практычную дзейнасьць нашых саветаў. Бясспрэчным зьяўляецца той факт, што сход сялян і працоўных мястэчка ў сыстэме масавай працы на мясцох зьяўляюцца важнейшым зьявісьнем, ад правільнасьці кіраваньня якімі з боку саветаў і райвыканкомаў у сыстэме залежыць абавязкова інтарэсаў беднаты і напярэма гаспадарча-культурнай дзейнасьці вёскі і мястэчка. Тут якрава і слабая роля саветаў, гэта трэба проста сказаць. На агульных сходах сялян прадстаўнікі саветаў і выканкомаў звычайна бываюць і адзіраюць некаторую кіруючую ролю саветаў, калі вырашаюцца пытаньні тады, калі вырашаюцца пытаньні дзяржаўнага характару: спажываньне падатку, страхуны, самаабкладаньне і г. д.; амаль што ня бываюць на сходах, калі сходы вырашаюць свае мясцовыя жыццёвыя пытаньні.

У гэтым заключаецца асноўны недахоп у працы саветаў і паасобных іх членаў. Таму, агульныя сялянскія і месчачковыя сходы часта праходзяць без удзелу саветаў, кіруюцца зьбаўленым элементам, нават паца кулацкім элементам, гэтыя зьбаўленым выбарчых праў; гэтыя сходы парушаюць правы і інтарэсы беднаты, выносяць незаконныя паставамі і розныя прыгавары. Дырэктыва партыі і савецкае ўладзе аб больш шырокім вылучэньні жанчын на практычную працу ў саветах за апошнія часы выконваюцца здавальняюча. Зараз мы маем у якасьці старшын і скартараў сельскіх і месчачковых саветаў 99 жанчын, або ў тры разы больш, чым у мінулым годзе. Разам з гэтым, з боку паасобных працоўнікаў савецкіх арганізацый наглядаюцца няспрыяючы адносіны да працы жанчын членаў саветаў, выканкомаў і прымацова-ных дэлегатак-актывістак. Гэтыя невялікія зьявішчы павінны нармальна зьявішчы павінны быць ліквідаваны. Тут патрэбна сыстэматычная праца, як выстэрэматычная праца, аб стварэньні найлепшых умоў па уцягненьні жанчын у практычную і масавую працу саветаў. Саветы, як масавыя калектывы, павінны вёсць рашучую барацьбу са спробамі, імкненьнем паасобных працоўнікаў прэзыдыумаў змяняць сабой цэлы савет, якія ня склікаюць сабой паўгодзьдзі пленумаў, зьявішчы павінны быць ліквідаваны.

ды неадпавядаючых дэпутатаў; зрабіць належную чыстку тэхнічнага савецкага апарату ад разлажываючыхся, зьвязаных з кулацтвам, элемэнтаў. Разам з гэтым неабходна павялічыць барацьбу з цяжучасьцю выбарчага складу савецкіх работнікаў, не дапускаючы зьяўленьня, перакіданьняў без паставаў вышэйшых арганізацый, судово-сьледчых устаноў, або адкліканьня самімі выбаршчыкамі. Слабы арганізацыйна-інструктарскі апарат выканкаў камітэтаў павінны быць у бліжэйшы час з'арганізаваны і замацаваны за лік лепшых працаздольных адказных работнікаў арганізацый і райгуб. Значна палепшае парткіраўніцтва працы саветаў трэба яшчэ больш узмацніць, ажыцьці работу фракцыі саветаў і выканкаў камітэтаў. Паляпшэньне масавай савецкай працы, ажыццяўленьне савецкай (пралетарскай) дэмакратыі—гэтыя задачы ўзмацненьня дыктатуры пралетарыяту, уцягненьня шырокай пластоў рабочых і сялян у гаспадарча-культурнае будаўніцтва. Гэтую задачу, пастаўленую партыяй, мы павінны рашуча і цьвёрда выканаць.

„ИТАЛИЯ“ — НА ВЫСЬ ПЕ ФЭЙН
Савецкая экспэдыцыя гатова выйсці ў мора
 ОСЛО, 9. Нарвэскае тэлеграфнае агенства паведамляе: „Шведзкая камісія атрымала сёньня вечарам тэлеграму ад камандзіра „Чыта ды-Мілао“. У ёй паведамляецца, што ўсе ўдзельнікі экспэдыцыі Нобіле жывы. Дырыжабль знаходзіцца каля выспы Фэйн, каля Шпіцбэргна.
 МАСКВА, 9. Учора ўвечары адбылося энэстраане пасяджэньне камітэту па аказаньні дапамогі Нобіле, у выніку якога прадстаўніком друку быў заахвочаны.
 Мерапрыемства камітэту дапамогі Нобіле ажыццяўляліся з посьпехам да учорашняга вечару. Экспэдыцыя ў адказнае павінна была выйсці ў мора ўжо ў гэтым годзе.
 РЫЖОЎ, 9. Учора ўвечары адбылося энэстраане пасяджэньне камітэту па аказаньні дапамогі Нобіле, у выніку якога прадстаўніком друку быў заахвочаны.
 Мерапрыемства камітэту дапамогі Нобіле ажыццяўляліся з посьпехам да учорашняга вечару. Экспэдыцыя ў адказнае павінна была выйсці ў мора ўжо ў гэтым годзе.

Тав. РЫЖОЎ
 НОВЫ
 СТАРШЫНЯ
 ЦСПСБ

Новы старшыня ЦСПСБ ЯН ПАУЛАВІЧ РЫЖОЎ паходзіць з рабочай сям'і. Радзіўся ён у рабочым пасёлку Ілева, Ніжагарскай губ. 3 1906 году па 1909 г. тав. Рыжоў працаваў на мясцох Сувалдскага, а з 1909 па 1915 г. на Сулімскім заводзе ў Паўднёва-Донскай краіне. Яшчэ на Ілеўскім заводзе тав. Рыжоў пачаў прымаць удзел у палітычнай рабоце. Працоўны на Сулімскім заводзе, тав. Рыжоў бліжэй пазнаёміўся з большавізмам і ў 1913 годзе ўступіў у партыю.

У 1915 годзе на Сулімскім заводзе пачалася вялікая забастоўка. Цэх, у якім працаваў тав. Рыжоў, абраў яго для перагавораў з адміністрацыяй. Забастоўка цягнулася 15 дзён. З вялікай сілай ўдзельнікі адміністрацыі ўціхамірылі забастоўку. Тав. Рыжоў, як член партыі, нага ўдзельніка забастоўкі, адміністрацыя зволіла з работы. Паліцэйская ўправа ў 3-х дзённы тэрмін пранавала пакінуць Сулімскі завод і Паўднёва-Донскую краіну.
 Пасьля гэтага тав. Рыжоў працаваў на Сормаўскім заводзе. У 1916 годзе ён прымаў актыўны ўдзел у забастоўцы і на гэтым заводзе. Пасьля лютаўскай рэвалюцыі рабочыя абралі тав. Рыжоўа ў першы Сормаўскі Савет. Тав. Рыжоў прымаў актыўны ўдзел у Кастрычніавым пераварце. Ён ведаў узбраваньнем сормаўскіх рабочых уварваньне ў Сормаўскі завод.
 Пасьля рэвалюцыі тав. Рыжоў вярнуўся ў Ніжні-Ноўгарад і ўваходзіў у партыю ў 1918 годзе.

Бурнае пасяджэньне прускага парляманту

Камуністыя патрабуюць вызваленьня палітзьняволеных
 Рабочыя асуджаюць згодніцкую палітыку С.-Д.

БЭРЛІН, 9. Учора адбылося першае пасля выбараў, пасяджэньне вобласнага парляманту Прусіі новага складу. (Прусія—буінейная вобласць Нямеччыны; у Нямеччыне кожная вобласць мае свой парлямант і міністраў). Адкрыцьцё парляманту было адзначана бурнымі сьпевамі. Першыя ж словы старшын пасяджэньня графа Пазаалоўскага былі перарваныя воклічамі камуністых: „Далю ўрад“, „Забойчы рабочае класы“. Воклічы працягваліся каля 15 хвілін.

Потым выступіў камуністычны дэпутат Каспар, які патрабаваў неадкладнага вызваленьня з турмы двух камуністых—членаў прускага парляманту. Манархісты Понфік выступіў супроць гэтага. Завязалася гарачая спрэчка, якая скончылася бойкаю. Понфік атрымаў моцны удар у голаву. Пасяджэньне было спынена на некалькі хвілін.
 Пасьля аднаўленьня пасяджэньня, камуністычны дэпутат Пік увёў прапанову, каб прускі ўрад зьварнуўся да агульна-нямецкага ўраду, з патрабаваньнем выпусціць з турмы ўсіх прадэтарскіх зьявіволеных. Сацыял-дэмакраты (меншавікі) не адважыліся галасаваць супроць прапановы. У сувязі з гэтым прапанова камуністых была прынята. Усе пасяджэньне праходзіла надзвычайна бурна. Выступленьні камуністых супраць іх бурнымі адбразьнямі з боку рабочых, якія перапоўнілі хоры для публікі. Адзін з рабочых зьявіўся таксама да парляманту з прамовай, у якой падтрымаў патрабаваньні камуністых аб вызваленьні палітычных зьявіволеных.

Сітрык кандыдат у старшыні Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу
 БЭРЛІН, 10. Як паведамляе бюро друку Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу, генэральнага рада трад-іюнаў рашыла вылучыць на пост старшыні Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу Сітрына (генэральна скартар прапары).

Францускія згоднікі на ўтрыманьні капіталу
 Скандальны ліст
 ПАРЫЖ, 8. Француская камуністычная газэта „Юмэнтэ“ надрукавала паведаваньне ў яе рукі тэкет ліста, які быў напісаны рэдакцыяй згодніцкай газэты „Пэпль“ і адрасаваны дырэктару адной з буінейшых францускіх прамысловых кампаніяў. У гэтым лісьце рэдакцыя „Пэпль“ піша: „Мы хочам атрымаць ад вас ня звычайную абвестку. Над выглад уплаты за абвесткі, мы ад імя генэральнай фэдэрацыі працы (аб'яднае згодніцкіх прафэсаў Францыі), просім вас прадставіць нам тое падтрыманьне, якое нам ужо далі многія буіныя гандлёвыя і прамысловыя прадпрыемствы.“
 Рэдакцыя газэты „Пэпль“ прызнае, што яна, сапраўды, пастала гэты ліст, які выраза па выкрывае згодніцкіх прадэтароў у хабары і ў гэтаўнасьці, напяросту, прадаць капіталістам інтарэсы рабочых, якія аб'ядналі згодніцкімі прафэсаў.

Суд над БЕЛА КУНАМ У ЧЭРВЕНІ
 Ці будзе выданы т. Бела Кун?
 ВЕНА, 9. Начальнік паліцыі Вены (оталіца Аўстрыі) Шобэр зрабіў прадстаўніком друку залву няконт опраы Бела Куна (былога кіраўніна савецкага ўраду Венгрыі, арыштаванага ў Вене два месяцы таму назад). Шобэр заявіў, што аўстрыйскае заканадаўства не дазваляе выканаць дамаганьняў венгерскага ўраду (фашысцкага) аб выдачы яму Бела Куна.

Рэарганізацыя хлебазагатовак
 Арганізацыя таварыства „Саюзхлеб“
 МАСКВА, 11. У мэтах зьніжчэньня недарожнага, якія мелі месца ў хлебазагатоўчай кампаніі мінулага году, а таксама ў мэтах далейшага ўзмацненьня назічаньня дзяржавы на хлебным рынку і стварэньня найбольш спрыяючых умоў для максімалятнага і паліцэскага абслугоўваньня зямельна-салянага, Саюзны Саветаркам паставіў рэарганізаваць існуючую структуру хлебзагатовак і хлебзабавы.

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ
 За чым прыехалі румынскія генэралы ў Варшаву
 ВАРШАВА, 9. Румынская вайсковая дэлегацыя, якая знаходзіцца зараз у Польшчы, знаёміцца са ставам польскай вайскай прамысловасьці на вятранага фэбту.
 Учора дэлегацыя была прынята прэзыдэнтам рэспублікі Масьціцкім. Сьвіньна чаканьне прыём дэлегацыі Нілсудзім ужо другі раз.
 Газэта „Экспрэс Параніна“ перадае паведамленьне бухарэстскіх газет аб тым, што паводка румынскіх генэралі стаяць у сувязі з заключэньнем новай вайскай канвэцыі паміж Польшчай і Румыніяй.
 Трэбаваньні дзяржаўных служачых
 Мэтрны зьдэраўнічы служачых, які быў сьпісаны ў Варшаве 3-га чэрвеня міжсавецкай камісіяй усіх прафэсаў румынскага ўраду.

Рыжоў выехаў у Ніжні-Ноўгарад

Сібрый—25 проц., Паўночны Кэў—42 проц., АССР немцаў Паваложжа—100 проц., БССР мае толькі 4,4 проц. саветаў з бюджэтамі, прычым на першым месцы—Гомель—30 бюджэтаў і на апошнім месцы Менская акруга—2 бюджэты. Таму, перад намі стаіць практычная задача—значна павялічыць працент сельскіх бюджэтаў, у першую чаргу за лік больш эканамічна моцных сельскіх і месцачковых саветаў, робячы сельскія бюджэты больш самастойнымі ў напрамку ажыццяўлення поўнай магчымасці вырашэння пытанняў гаспадарча-культурнай дзейнасці саветаў. Наогул неабходна стварыць лепшыя ўмовы для прыняцця шырокага ўдзелу вясковых актыўна ў абгаварэнні бюджэтных пытанняў раёнаў.

Агульна прызнаным фактарам уцягнення ў практычную і масавую работу саветаў шырокага актыўна сельскай асветы зьяўляецца мэтаарганізацыі камісій пры сельскіх і месцачковых саветах. На жаль, у цэлым шэрагу месца камісіі пры сельсаветах амаль што не працуюць. Ёсць думка ў такіх раёнах, каб колькасць камісій пры саветах скараціць. Слаба камісіі працуюць не таму, што іх шмат, не таму, што малепрацаздольныя актыўна працоўных, не таму, што няма пытанняў. Камісіі слаба працуюць дзякуючы дрэннаму кіраўніцтву з боку прэзідыумаў саветаў, дзякуючы недастатковай увазе з боку выканаўчых камітэтаў да гэтай вельмі важнай і адказнай справы. Неабходна дабіцца таго, каб ня прыходзілася больш паўтараць прэзідыумам аб тым, што ўсе важнейшыя гаспадарча-культурныя пытанні павінны наперад прапрацоўвацца ў адпаведных камісіях. Гэты перадак павінен стаць для камісій і саветаў сыстэмай у працы. Зусім мэтазгодна прыняваць паслужэнні камісій у тых вёсках савету, якіх найбольш цікавіць абгаварваць пытаньне тэй ці іншай камісіі, а таксама ўжываць арганізацыю сталых ці часовых падкамісій.

Да гэтага часу. Таму трэба дзейнасць рэвізійных камісій, зрабіць іх адназначным перад масамі і вышэйштакімі органамі, ставіць даклады і судаклады, узмацніць інструктаванне рэвізійных камісій саветаў, асабліва ў галіне правёркі мэтавага скарыстоўвання сродкаў па самаабкладанні насельніцтва.

Крытыка і самакрытыка павінны ісці па лініі высвятлення недахопаў, памылак у працы як цэлага савету, так і пазасобна працоўнікоў у напрамку лепшага вырашэння пытанняў, здараўлення апарату, знішчэння бюракратызму і злоўжывання. Крытыка павінна быць лёгкай і клясавага пачуцця, абаронцай правільнай палітычнай лініі, кіраўніком поўнага забеспячэння інтарэсаў беднаты, магутнай сілай калектыўнай згуртаванасці лепшых працоўнікоў вёскі і мястэчка.

Працэс шахцінскіх школьнікаў

Допыт інжынера Адрова

9-га чэрвеня суд пераходзіць да допыту шчарбінаўскай групы школьнікаў. Па шчарбінаўскім рудакіраўніцтве праходзіць група школьнікаў у пляч чалавек. Аб'ектамі школьнікаў дзейнасці былі тры буйныя капальні шчарбінаўскага рудакіраўніцтва: капальні-кантральная, капальня „Арцём“ і капальня „П'яночная“.

Першым са школьнікаў дантываецца інжынер Адроў. Падсудны Адроў прабыў на Шчарбінаўшчыне каля 7 гадоў. Апошні час быў намеснікам начальніка інжынера на Шчарбінаўшчыне. Ён аб'яваўся ў тым, што закладка драбных капальняў была зусім пераціжана, што на закладку дарэмна былі выкінуты грошы, так, напрыклад, на капальню Салаўеўка аказаўся еўрэй дрэзнай якасці. У гэту капальню ўкладзена 50-60 тыс. рублёў—усё гэта дарэмна. Капальню Малая Дарэбачка была сьведома закладзена ў тым месцы, дзе яна павінна быць запланаваная і т. д. У той жа час пры перасродным удзеле падсуднага Адрова ў буйных капальнях былі ўнесены жаданыя еўропейскія пласты, якія не распрацаваліся. Падсудны, аднак, ні на чым не прызнаецца і ўсёсць час ствараецца скуруціцца ад простых адказаў.

Банкруцтва Лігі Нацый

Усе палітычныя пытанні засталіся ня вырашанымі

ЖЭНЭВА, 10. У палітычным колесе адзначаюць, што на 50 сесіі Рады Лігі Нацый, якая толькі што ўчора закончылася, усё пытанні палітычнага характару, а таксама польска-літоўскага, сэн-татарскага, вьенска-румынскага спрэчкі аб аптатмаг засталіся зусім невырашанымі.

Ужаслены сесіі рэзалюцыі па гэтых пытаннях толькі падкрэслівалі, што пытанне Лігі Нацый у выпадках супраціўлення якой-небудзь краіны не настановам.

На сесіі можна было наглядзець даўно п'ябачнае аднадушша ангельскай і французскай дэлегацыі па ўсім пытаньням. Ангельская дэлегацыя ўп'якічыно на гэтай сесіі адкрыта дэманстравала сваю прыязнасць у адносінах да Польшчы.

У 1922 годзе тав. Рыжкоў працаваў у Віцебску, а крыху пазней пераехаў працаваць у Полацк сакратаром павятовага камітэту партыі. У 1924 годзе тав. Рыжкоў зноў працуе ў Віцебску ў якасці сакратара Віцебскага акругнаму ЦСПСБ.

Калектыўнае прэм'яванне вынаходніцтва

МАСКВА, 11. Парада, якая адбылася пры УсеЦСПС, распарадкавала практычна калектыўнае прэм'яванне за вынаходніцтва на прадпрыемствах. Парада абавязала ЦК саюзаў дамагацца аб уключэнні ў кантроль аддзяленняў у разьмере ЦІБ проц. да давой зарплатны на гэту мэту. Сумні істым павінны быць здыны ў раснарадженне фабзаймацкаму і разьмяркоўвацца на арганізацыі вытворчых выставак, на набыццё тэаічнай літаратуры, дапаможнікаў для заводскіх вытворчых тэхнічных курткаў і т. д.

Польска-румынскі шумовы аркестр

У Польшчу прыехалі румынскія генэралы

Канцэрт, які выконваецца па антысавецкіх нотах

Калектыўная ўмова дамброўскіх гарнякоў

Скончыўся канфлікт у Дамброўскай вулгарпрамысловай. Прадпрыемцы дамагаліся 8-прод. зьяўляюцца зарплатамі, рабочыя—25 проц. павялічэння. У выніку — новая калектыўная ўмова бодзь працягам бяз зьмен ранейшае калектыўнае ўмовы.

Разьбіўся самалёт

6-га чэрвеня на аэрадроме пах Львовам польскі вайсковы самалёт сыстэмы „Потэ“ пры слуску лятальца на дрэва. Лётнік і механік ранены. Апарат разьбіты.

Забастоўка трамвайных рабочых у Лодзі

Рабочыя Лодзінскага трамвая зьяўляюцца да дырэкцыі з тэрабаваннем павялічэння зарплатны на 25 проц., залучаючы, што ў працяглым выпадку 12-га чэрвеня пачнуць забастоўку. Дырэкцыя ў павялічэнні зарплатны адмовіла і сьляодзіла павінна пачацца забастоўка.

Акружная управа саюзу камунальных рабочых на экстрэнім пасяджэнні паставіла, што калі забастоўка трамвайшчыкаў зацімнецца, для падтрыманьня іх будзе абвешчана забастоўка рабочых газавога заводу, тэлефонаў, тэатру і камінараў.

Паводле-ж вестак некаторых газет, Шобэр заявіў, што Бела Кун будзе высланы ў СССР.

Польска-літоўскія адносіны

Вальдэмарас едзе ў Парыж

Па вестках „Літоўска Літэ“, Вальдэмарас п'яедзе ў Парыж дзеся аб'яору в Брыянам польска-літоўскіх адносін.

Праект польска-літоўскае фэдэрацыі

Па вестках рыжскае расійскае газет „Сегодня“, у часе нарады Чэмпэрэзна в Брыямам над пытаньнем аб польска-літоўскіх адносінах Чэмпэрэлен выказаў думку, што справа польска-літоўскіх адносін павінна быць разгляда джапа радаю Лігі Нацый на грунце праекту Г'іманса.

У Заходняй Беларусі

Забастоўка беластоцкіх ткачоў пашыраецца

Да забастоўкі Беластоцкіх ткачоў далучыліся рабочыя в Васільнава і фабрыкі Цэнтрона ў Супрасьлі. Агулам бастуе больш 40 фабрык. Рабочыя не адступаюць ад свайго тэрабаваньня павялічыць зарплату на 30—40 проц. Прамыслоўцы-ж наогул ні на якое павялічэнне зарплатны не згадняюцца.

Складкі на „дом Беларускае культуры“

Пэдагогічная рада Віленскае Беларускае гімназіі паставіла аддзячэнне ад зарплатны настаўнікаў гімназіі 2 проц. на будову „Дому Беларускае культуры“.

Канфіскацыя Беларускае газэты

Віленскае месцавае староства сканіфіскавала №№ 1 і 2 (за 3-га і 5-га чэрвеня) новае Беларускае рэдыкцыйнае газэты „Заря Праца“. Адказны рэдактар аддзячэнне пах суд.

Далі ўжываюцца дэяржаўнага эле-базачнаму апарату, паводле паставы СНБ СССР, ствараюцца аддзячэнне, агульна-саюзнае дэяржаўнае акцыянарае таварыства „Саюзгэб“, якім будзе вядоць Наркамандаль СССР. У склад „Саюзгэба“ павінны ўвайсці — „Хлебпрадукт“, „Укр-гэб“, Самарскі мукалоўны тэст, мукалоўны тэст Таварыства і рад іні.

Чан Кай-шы падаў просьбу аб адстаўцы?

ШАНХАЙ, 10. Чан Кай-шы зьяўляюцца да ваяцкага Ураду з просьбай звольніць яго з пасады галоўнакамандуючага арміяй і старшынэ ваяцкай рады.

У просьбе аб адстаўцы Чан Кай-шы выказае надзею, што яго адстаўка будзе прынята, бо вьенскія аперцыі ўжо скончыліся—Шаньдунская правінцыя пераможана і Пейні узяты.

Беларускі сялянска-рабочы клуб

Дэпутат Валынец, які трайлоў па Літвінскі выбарнай акрузе разам з Я. Станкевічам, пароў у апошнім ўступіў у Беларускае саюзнае клуб „Зматаньне“, які такім чынам павялічыўся да 5 дэпутатаў. Ад 5-га чэрвеня клуб зьяўляюцца сваю ранейшую назву і цалер называецца „Беларускі Сялянска-Рабочы Клуб“.

Канец забастоўкі ў Бельвежы

Забастоўка ў тартаках ангельскае фірмы „Сенчоры“ ў Бельвежы закончылася. Рабочыя атрымалі прыбыўку да зарплатны ў 5—14 проц.

Разгон мітыngu ППС Лявіцы

У вядзею, 3-га чэрвеня ў Більні адбыўся справядлівы мітынг ППС лявіцы.

На мітынгу прысутнічалі таксама Беларускае дэпутаты Валынец і Гаўрылік. У часе прамоў асобнага аб працесе „Грамады“ паліцыя зачыніла мітынг і разьгнала сабраўшыхся.

Беларускі сялянска-рабочы клуб

Дэпутат Валынец, які трайлоў па Літвінскі выбарнай акрузе разам з Я. Станкевічам, пароў у апошнім ўступіў у Беларускае саюзнае клуб „Зматаньне“, які такім чынам павялічыўся да 5 дэпутатаў. Ад 5-га чэрвеня клуб зьяўляюцца сваю ранейшую назву і цалер называецца „Беларускі Сялянска-Рабочы Клуб“.

НА ХЛЕБНЫМ ФРОНЦЕ

3 гутаркі тав. Сталіна са студэнтамі Ін-ту Чырвон. прафэсуры, Камун. акадэміі і Сьвярддоўскага унів-ту

Запытаньне. Што належыць лічыць асноўным у нашых цяжкасцях па хлебнай справе? У чым выхад з гэтых цяжкасцей? Якія павінны быць вывады ў агляду з цяжкасцямі ў адносінах тэмпу разьвіцця нашай індустрыі наогул, асабліва з пункту гледжаньня суадносін між лёгкаю і цяжкаю індустрыяй?

Хлебныя труднасьці на выпадковья

Адна з першага погляду можа здавацца, што нашы хлебныя цяжкасьці зьяўляюцца выпадковымі, вынікаюць толькі дэнамінацыяў, вынікам толькі шэрагу памылкаў у справе гаспадарчага абліяваньня. Але гэта можа здавацца толькі з першага погляду. На справе, прычыны цяжкасцей значна глыбей. Што дэнамінацыя і памылкі па гаспадарчым абліяваньні адграду тут значную ролю, — гэта факт. Але тлумачыць усё дэнамінацыяў і памылкаў, — значыцца ўладаць у грубейшую памылку. Было б памылковым зьявіцца ролю і значэньне плянаваньня. Але было б яшчэ большай памылкай пераваліваць ролю плянавага пачатку, думаючы, што мы ўжо дасягнулі тэй ступені разьвіцця, калі маецца магчымасьць плянаваць і рэгуляваць усё ў сьвіх. Ня треба забываць, што апроч элемэнтаў, якія падпадаюць нашаму плянаваму ўплыву, у складзе нашай народнай гаспадаркі маюцца яшчэ іншыя элемэнты, якія пакуль што яшчэ не падпадаюць плянаваньню, менавіта, нарэшце, вартыя нашыя клясы, якіх нельга перамагчы ў парадку простага дзяржаўна-наўскага плянаваньня. Вось чаму я думаю, што нельга ўсё тлумачыць простага выпадковасьцю, памылкай плянаваньня і г. д.

Але ў чым-жа аснова нашых цяжкасцей на хлебным фронце?

Рост вытворчасці таварнага хлеба не адпавядае росту патрэбаў на хлеб

Аснова нашых хлебных цяжкасцей зьяўляецца ў тым, што рост вытворчасці таварнага хлеба ідзе ў нас больш марудна, як рост спажываньня хлеба. Расьце прамысловасьць. Расьце колькасьць рабочых. Расьце гарады. Расьце, нарэшце, радны выпрацоўкі тэхнічнага сырцу (бавоўна, лён, бурак і г. д.), якія прад'яваюць попит на таварны хлеб. Усё гэта дае шпэркі росту спажываньня таварнага хлеба. А выпрацоўка таварнага хлеба расьце вельмі марудным тэмпам. Нельга сказаць, што загатоўлена хлеба, які ўжо маецца ў дзяржавы, было ў нас сёньня менш, як у летаным і залетаным годзе. Наадварот, сёньня ў нас маецца ў руках дзяржавы значна больш хлеба, чымся ў мінулыя гады. І ўсё-ж у нас ёсьць цяжкасьці на хлебным фронце. Вось некаторыя прычыны.

Вытворчасць хлеба ў мінулым і зараз

Хіба-ж гэта ня факт, што мы ўжо дасягнулі даваенных норм засеўных плошчаў? Факт. Хіба-ж гэта ня факт, што валавая прадукцыя хлеба ўжо ў мінулым годзе дасягнула даваеннай нормы вытворчасці, г. зн. даходзіла да 5 мрд. пуд. хлеба? Факт. Чым-жа тлумачыцца ў такім разе, што, ня гледзячы на гэта, мы выпрацоўваем таварнага хлеба ў два разы менш, а вывозім за граніцу хлеба разоў у дваццаць менш, чым у даваенны час? Тлумачыцца гэта перш за ўсё і галоўным чынам заменай пабудовы нашай сельскай гаспадаркі ў выніку Кастрычнікавай рэвалюцыі, пераходам ад буйной абшарніцкай і буйной кулацкай гаспадаркі, якая давала найбольшую колькасьць таварнага хлеба, да дробнай і сярэдняй селянскай гаспадаркі, якая дае мінімум таварнага хлеба. Сіла буйной гаспадаркі ў земляробстве, ці зьяўляецца яна абшарніцкай, кулацкай ці калектыўнай гаспадаркі, — у тым, што яна, гэта буйная гаспадарка, мае магчымасьць ужываць машыны, скарыстаць даныя навукі, ужываць угна-

еньні, удзямаць прадукцыйнасьць працы і даваць, такім чынам, найбольшую колькасьць таварнага хлеба. І наадварот, слабасьць дробнай селянскай гаспадаркі зьяўляецца ў тым, што яна пабаўлена, ці амаль пабаўлена гэтых магчымасьцей, з прычыны чаго і зьяўляецца яна гаспадаркай паўспажывецкай, мала таварнай. Узяць, напрыклад, калектыўныя гаспадаркі і савецкія гаспадаркі. Яны даюць у нас таварнага хлеба ў 47,2 проц. усёй сваёй валавой вытворчасці. Інакш кажучы, яны даюць таварнага хлеба больш, чымся абшарніцкая гаспадарка ў даваенны час. А дробныя і селянскія гаспадаркі? Яны даюць у нас таварнага хлеба ўсяго толькі 1,2 проц. усёй сумы сваёй прадукцыі. Розьніца, як бачыце, досыць красамоўная.

Вось вам некалькі лічбаў, выкрываючых малюнак стану хлебнай вытворчасці ў мінулым, у даваенны перыяд і ў сучасны момант у паслякастрычнікавы перыяд. Лічбы гэтыя даны членам калегіі ЦСУ т. Нямчынавым. Яны, гэтыя лічбы, не прэтэндуць на дакладнасьць, як дадаць у сваёй запісцы тав. Нямчынаў — яны даюць магчымасьць зрабіць толькі прыблізнае падлічэньне. Але гэтыя лічбы ўсёмі выстарчальныя для таго, каб зразумець розьніцу між перыядам даваенным і перыядам паслякастрычнікавым з пункту гледжаньня пабудовы хлебнай вытворчасці наогул і асабліва выпрацоўкі таварнага хлеба.

Аб чым гаворыць гэта табліца?

	Валавая прадукцыя хлеба		Таварны хлеб (па-за вясковы)		% таварна-насці
	Млн. п.	%	Млн. п.	%	
Да вайны:					
1. Абшарнікі	600	12,0	281,6	21,6	47
2. Кулакі	1900	38,0	650,0	50,0	34
3. Серады і бедн.	2500	50,0	369,0	28,4	14,7
УСЯГО	5000	100	1300,6	100	26
У 1926-27 годзе					
1. Саўгасы і калгасы	80,0	1,7	37,8	6,0	47,2
2. Кулакі	617,0	13,0	126,0	20,0	20,0
3. Серады і бедн.	4052,0	85,3	466,2	74,0	11,2
УСЯГО	4749,0	100	630,0	100	13,3

Яна гаворыць, напершае, аб тым, што выпрацоўка пераважнай большасці хлебных прадуктаў перайшла ад абшарнікаў і кулакоў да дробных і сярэдніх гаспадарак. Гэта значыць, што дробныя і сярэднія селянскія гаспадаркі, якія вызваліліся ад абшарніцкага ўціску і падарвалі ў асноўным сілу кулацтва, атрымалі магчымасьць сур'езным чынам палепшыць сваё матэрыяльнае становішча. Гэта — вынікі Кастрычнікавай рэвалюцыі. У гэтым, відаць, перш за ўсё гал. зашчэпа ка-

гандлёвыя арганізацыі ўзялі на сябе непатрэбны абавязак забеспячэньня хлебаў шэрагу дробных і сярэдніх гарадоў, што не магло зьменшыць хлебных запасаў дзяржавы. Няма ніякіх падстаў сумнявацца, што асновай нашых цяжкасцей па хлебным фронце зьяўляецца ня гэты факт, а факт павольнага разьвіцця таварнасьці нашай сельскай гаспадаркі пры ўзмоцненым узроўні патрэбы на таварны хлеб. Дзе выхад з гэтага становішча?

гаспадаркі ў інтарэсах... савецкай улады. Гэтыя людзі думаюць, што савецкая ўлада магла б абарперціся адраа на даўне процілеглыя клясы — на клясу кулакоў, гаспадарчым прынцыпам якіх зьяўляецца эксплёатацыя работай клясы, і на клясу рабочых, гаспадарчым прынцыпам якіх зьяўляецца зьлішчэньне ўсялякай эксплёатацыі. Фокус варты рэакцыянераў. Ня треба і даказваць, што гэтыя рэакцыяныя «плянны» ня маюць нічога супольнага з інтарэсамі работай клясы, з прынцыпамі марксызму, з задачай ленынізму. Размовы аб тым, што кулак «ня горш» за гарадскога капіталістага, што кулак ня больш небясьпечны, чым гарадскі пэнман, што, дзякуючы гэтаму, нам ня треба зараз «баяцца» кулацтва, — гэтыя размовы зьяўляюцца пустой ліберальнай балбатуёй, якая ўсылае пільнасьць рабочае клясы і асноўных мас селянства. Ня треба забываць, што калі ў індустрыі мы можам проціставіць дробнаму капіталістагу ў горадзе буйную сацыялістычную прамысловасьць, якая дае восем дзесятых усёй масы прамысловых тавараў, дык буйной кулацкай вытворчасці ў вёсцы мы можам проціставіць па лініі вытворчасці толькі калгасы і саўгасы, якія не ўмацаваліся і засяваць хлеба ў 8 раз менш, чым кулацкія гаспадаркі. Не разумець значэньня гэтай буйной кулацкай гаспадаркі ў вёсцы не разумець, што ўдзельная вага кулацтва ў вёсцы ў сто раз вышэйшая, чымся ўдзельная вага капіталістай у гарадской прамысловасьці, гэта значыць звар'яецца, парваць з ленынізмам, перайсці на бок ворагаў рабочае клясы.

Серадняк — асноўны вытворца таварнага хлеба

Які-ж выхад з гэтага становішча? 1) Выхад, перш за ўсё, у тым, каб перайсці ад дробных, адсталых і распыленых селянскіх гаспадарак да аб'яднаных, буйных, грамадзкіх гаспадарак, забясьпечаных машынамі, узброеных данымі навукі і адобнымі засяваць найбольшую колькасьць таварнага хлеба. Выхад — у пераходзе ад індывідуальнай селянскай гаспадаркі да калектыўнай, да грамадзкай гаспадаркі ў земляробстве.

Да арганізаванай калгасаў Ленын заклікаў партыю яшчэ з першых дзён Кастрычнікавай рэвалюцыі. З таго часу прапала ідэя калгасаў на сям'янах у нас у партыі. Аднак, запік да калгасаў знайшоў масавы збожж толькі ў апошні час. Тлумачыцца гэта тым, што шырокае разьвіццё кааперацыйнай грамадзкасці ў вёсцы падрыхтавала пералом у настроі селянства на карысьці калгасаў, а палічка шэрагу калгасаў, які ўжо зараз даюць 150-200 пуд. урадкаў з дзесяціны і прадстаўляюць 30-40 проц. таварнасьці, стварыла сур'езную цягу беднаты і пільнасьці пластоў селянства да калгасаў.

не калгаснага руху зьяўляецца адным з больш сур'езных сродкаў для ўзьяўняцця таварнасьці хлебнага заводу ў краіне.

Валавая прадукцыя хлеба ў калгасах у 1927 годзе, па даных ЦСУ, складала ня менш 55 мільёнаў пудоў в агульнай сярэдняй таварнасьцю ў 30 проц. Шырокая хваля арганізаванай работай калгасаў і пашырэнне старых у пачатку гэтага году павінны даць значнае павялічэньне засе-ву ў калгасах да канца году. Задача складаецца з таго, каб захаваць сучасны тэмп разьвіцця калгаснага руху, усебуйніць калгасы, адкінуць фальшывыя калгасы, замяніўшы іх сапраўднымі калгасамі і ўстанавіць гэты рэжым, каб калгасы здавалі дзяржаўным і кааперацыйным арганізацыям увесь свой таварны хлеб над патрэбай пабаўленьня субсідый і крэдытаў з боку дзяржавы. Я думаю, што пры захаванні гэтых умоў мы маглі б дамагчыся таго, каб праз 3-4 гады мець ад калгасаў мільёнаў 40-50 пуд. таварнага хлеба.

Іншы раз калгасы рух проціста-віць кааперацыйнаму руху, мяркуючы, відавочна, што калгасы — адно, а кааперацыя — другое.

Гэта, зразумела, няправільна. Некаторыя даходзяць нават да таго, што калгасы процістаўляць кааперацыйнаму пляну Ленына. Няма чаго і таварыць, што гэткае процістаў-леньне ня мае нічога супольнага з сапраўднасьцю. На справе, калгасы ёсьць від кааперацыі, найбольш яркавы від вытворчай кааперацыі. Ёсьць кааперацыя па збыце дастаўкі, ёсьць кааперацыя і вытворчай. Калгасы ўзялі на сябе пераважную складаную частку кааперацыйнага руху наогул, ленынскага кааперацыйнага пляну — у прыватнасьці. Праводзіць ленынскі кааперацыйны плян — гэта значыць, удзямаць селянства ад кааперацыі на збыце, па дастаўцы, да кааперацыі вытворчай, да кааперацыі калгаснай. Гэтым, між іншым, растлумачваецца той факт, што калгасы ў нас пачалі арганізоўвацца і разьвіцца толькі ў выніку разьвіцця і ўзмацненьня кааперацыі па збыце і па дастаўцы.

2) Выхад, падругое, у тым, каб пашырыць і ўмацаць старыя саўгасы, арганізаваць і разьвіць новыя буйныя саўгасы. Валавая прадукцыя хлеба ў сучасных саўгасах складала ў 1927 г., па даных ЦСУ, ня менш 45 мільёнаў пудоў в таварнасьцю ў 65 проц. Вязуоўна, што пры пэўным падтрыманьні з боку дзяржавы саўгасы маглі б значна ўзьяньня засеў хлеба. Але задача гэтым не абмяжоўваецца. Маецца пастанова савецкай улады, у моц якой арганізуюцца ў раёнах, вольных ад селянскіх надзеяў, новыя буйныя саўгасы (ад 10 тысяч да 30 тысяч дзесяткі кожны), якія павінны даць праз 5-6 год мільёнаў 100 пудоў таварнага хлеба. Арганізацыя гэтых саўгасаў ужо распачалі. Задача складаецца з таго, каб правесці ў жыццё гэтую пастанову савецкай улады, чаго-б то ні каштавала. Я думаю, што гэты выхад з становішча

жам і павінны падтрымліваць індывідуальную дробную і сярэдняю селянскую гаспадарку, удзямаючы яе ўраджайнасьці і ўцягваючы яе ў логва кааперацыйнай арганіза-ванасці. Задача гэта старая, агалошаная ў нас з асаблівай сілай яшчэ ў 1921 годзе пры замене харчавьверсткі харчпатакам. Гэта задача падьвер-джана нашай партыяй на XIV і XV зьездах. Важнасьць гэтай зада-чы падкрэсьліваецца цяпер цяж-касцямі на хлебным фронце. Таму яна, гэтая задача, павінна выкон-вацца в гэткай-жа настойлівасьцю, з якой будуць выконвацца першыя дзьве задачы — задача аб калгасах і задача аб саўгасах.

Усе даныя гавораць, што ўраджай-насьць селянскае гаспадаркі можна было б узьяньня ў працягу некалькіх гадоў прапантаў на 15-20. Зараз у нас ужываецца ня менш 5 мільёнаў сох. Адна толькі замена іх плугамі магла б даць сур'езны прырост ура-джаў хлеба ў краіне. Я ўжо не кажу аб дастаўцы селянскім гаспадаркам вядомага мінімуму ўгнаеньня, ачыш-чанага насення, машын дробнага тыпу і г. д. Мэтад кантрактаўці, мэ-тад падпісаньня дагавораў з пэўнымі вёскамі і сёламі для дастаўкі ім па-сення і г. д. пры абавязковай умове атрымання ад іх адпаведнае колькасьці хлебных прадуктаў, — гэ-ты мэтад зьяўляецца лепшым мэта-дам узьяньня ўраджайнасьці селян-скіх гаспадарак і ўцягненьня селя-н у кааперацыю. Я думаю, што пры сур'езнай працы ў гэтым на-прамку мы маглі б мець гады праз 3-4 ня менш 100 млн. пудоў новага таварнага хлеба ад дробных і сяр-эдніх індывідуальных селянскіх га-спадарак.

Такім чынам, пры ўмове выка-наньня ўсіх гэтых задач мы маглі б мець праз 3-4 гады ў распараджэ-ні дзяржавы новых 200-250 млн. пу-доў таварнага хлеба, якога-б было больш-менш даволі для таго, каб адпаведным чынам манэўраваць як унутры краіны, так і па-за межамі яе.

Вось у асноўным мерапрыемствы неабходны для таго, каб выйсці з цяжкасцей на хлебным фронце. Злучыць гэтыя асноўныя мерапры-емствы з бліжэйшымі мерапрыемствамі па паліпшэньні плянаваньня ў галі-не дастаўкі на вёску тавараў, вы-зваліўшы нашыя гандлёвыя арганіза-цыі ад абавязку дастаўкі хлеба цэ-ламу шэрагу дробных і сярэдніх га-радоў, — вось цяпер наша задача.

Ці не належыць пачаць з гэтымі ме-рапрыемствамі ўхваліць яшчэ шэ-раг іншых мерапрыемстваў, скажам, мерапрыемстваў па прыпіненьні тэм-пу разьвіцця назае індустрыі, рост якое стварае ўзмоцнены попит на хлеб, апераджаючы пакуль што рост засеву таварнага хлеба? Не, не на-лежыць. Ні ў якім выпадку. Прын-цып гэта індустрыі — значыць па-слабіць работай клясу, бо кожны крок наперад у справе разьвіцця ін-дустрыі, кожна дэталі фабрыка, кожны новы завод удзяляюць, воўдзут слоў Ленына, «новую крэпасць» рабочае клясы, якая фундацыя на па-ліпшэньні ў барацьбе з процілегла-мі і інш. эксплёата-

рак будзе ўзьямацца, а кааперацыя будзе ахалляць усё больш шырокія масы селянства; калі дзяржава атрымае новыя сотні мільёнаў пудоў таварнага хлеба, неабходнага для ма-нэўраваньня; калі ў выніку гэтых і падобных ім мерапрыемстваў кулац-тва будзе паступова перамагана, — дык ці-ж ня ясна, што супярэчнасьці між работай клясай і селянствам унутры саюзу рабочых і селян бу-дуць пры гэтым усё больш і больш згладжвацца, патрэба ў надалей-шых мерах па загатоўцы хлеба бу-дзе адпадаць, шырокія масы селян-ства будуць усё больш паварочвацца ў бок калектыўных форм гаспадаркі, а барацьба за перамогу капіталіст-ных элемэнтаў на вёсцы будзе набі-ваць усё больш масавы і арганізаваны характар.

Намечаныя мера-прыемствы ўзмоц-няць саюз рабочых і селян

Належыць мець толькі на ўвазе, што саюз рабочых і селян ва ўмовах дыктатуры пралетарыяту ня ёсьць просты саюз. Гэта ёсьць асобная форма клясавага саюзу рабочае кля-сы і працоўных мас селянства, якая стаіць сабе мэтай: а) узмацненьне пазыцыі рабочае клясы, б) забесь-пячэньне кіруючае ролі рабочае кля-сы ўнутры гэтага саюза, в) зьліш-чэньне клясаў і клясавага грамад-тва. Усяляк іншае разуменьне са-юзу рабочых і селян ёсьць агару-нізм, меншавізм, эсэрства, — усё, што хочаць, толькі не марксызм, толькі не ленынізм.

Як сумясціць ідэю саюзу рабо-чых і селян з вядомым палажэньнем Ленына аб тым, што селянства зьяў-ляецца «апошняй капіталістычнай клясай»? Ці няма тут супярэчнасьці? Супярэчнасьць тут толькі нам зда-ецца. А сапраўды, тут няма ніякае супярэчнасьці. У тым-жа самым да-кладзе на IV кангрэсе Камінтэрну, дзе Ленын характарызуе селянства, як «апошнюю капіталістычную кля-су», у тым-жа самым дакладзе Ленын яшчэ і яшчэ раз абрунтоўвае неаб-ходнасьць саюзу рабочых і селян, ваяўляючы, што «вышэйшы прынцып дыктатуры — гэта падтрыманьне са-юзу пралетарыяту з селянствам, каб ён мог утрымаць кіруючую ролю і дзяржаўную ўладу».

Як треба разуменьне палажэньне Ленына аб тым, што селянства ёсьць «апошняя капіталістычная кляса»? Ці ня значыць гэта, што селянства складаецца з капіталістай? Не, ня значыць. Гэта значыць, напершае, што селянства зьяўляецца асобнай клясай, якая будзе гаспадарка на аснове прыватнае ўласнасьці на прымаці і сродкі вытворчасці ў аднакоў ад клясы пралетарыяту, які будуюць гаспадарку на аснове на-лежнае ўласнасьці на прымаці і сродкі вытворчасці. Гэта значыць, падругое, што селянства зьяўляецца таварнай клясай, якая вылучае з свай-го асяродку, стварае і харчуе капі-талістай, кулакоў і інш. эксплёата-

на 1 красавіка загадоўленага хлеба 570 млн. пуд. З іх вывезлі заграіцу 27 млн. пуд. Застаналася ў краіне загадоўленага хлеба 543 млн. пуд. Інакш кажучы, мы мелі аб'ёта на 1 красавіка загадоўленага хлеба для патрэб краіны на 100 млн. пуд. больш, чымся ў леташнім годзе, і на 230 млн. пуд. больш, чымся ў палатаным годзе. Аднак, мы маем аб'ёта пшаніцы на хлебным фронце.

Я ўжо казаў у адным з сваіх дакладаў, што гэтыя пшаніцы былі скаротаныя капіталістычнымі элементамі ўскі і, перш за ўсё, кулакамі,—для таго, каб сараць сапеку гаспадарчую пшаніцы. Вы ведаеце, што сараць і ўлада ўжыла шэраг мер, якіх мэтай было ліквідаваць ашукальнае выступленне кулацтва. І на буды таму спыніцца больш падрабона на гэтым. Мне цікавіць у гэтым выпадку іншае пытанне. Я маю на ўвазе пытанне аб прычынах маруднага росту выпроўны таварнага хлеба, пытанне аб тым, што рост выпроўны таварнага хлеба ідзе ў нас больш марудна, чымся рост спажывання хлеба, на гледзячы на тое, што мы ўжо дасягнулі даваенных норм вярнулі пшаніцы і палавой прадукцыі хлеба.

надаркі. Гэта значыць, што ў толькі з пункту гледжання палавой прадукцыі хлеба, але і з пункту гледжання выпроўны таварнага хлеба СССР арабілася, у вышкі Кастрычнікавай рэвалюцыі, краінай дробнасялянскае гаспадаркі, а сарадзік — «цэнтральнай фігурай» аемалярства.

Яна гаворыць, падругое, аб тым, што ліквідацыя абшарніцкай (буйнай) гаспадаркі, скарачэнне кулацкай (буйнай) гаспадаркі больш чым іншае і пераход да дробнай сялянскай гаспадаркі, якое прадстаўляе толькі 11 пр. таварнасці, пры адсутнасці колькі-небудзь развітай буйной грамадзкай гаспадаркі ў галіне хлебнага засеву (калгасы, саўгасы) павінны былі прынесці і сапраўды прынеслі да вострага скарачэння засеву таварнага хлеба ў параўнанні з даваенным часам. Гэта факт, што цыфер мы маем таварнага хлеба ў два разы менш, ня гледзячы на даваенную норму палавой прадукцыі хлеба.

Вось дае аснова нашых цяжкасцей на хлебным фронце. Вось чаму нехта лічыць нашы цяжкасці ў галіне хлебазагатоўкі проста выпадковымі. Вязумоўна, што пэўную адмоўную ролю адыграла тут і тое, што нашы

рабочыя і іншыя тым больш ахвотна гавораць аб неабходнасці ўсямернага развіцця кулацкай

партыі быў зусім праў, прынакчы, што ўмовы для малавага калгаснага руху ўжо паспелі, што ўзмацнен-

жам і не павінны падтрымліваць індывідуальную буйную сялянскую кулацкую гаспадарку. Але мы мо-

дустры. Гэта было б самагубствам падтрымаць усёе прамысловасці, тым ліку і лёгкае прамысловасці. Гэта азначала б адыход ад лезунігу індустрыялізацыі нашае краіны, ператварэнне нашае краіны ў дадатна капіталістычнае сыстэмы гаспадаркі. Мы грунтуемся тут на вядомых індустрыяльных пажарнях Леніна, дадзеным ім на IV кангрэсе Камітэру і, бязумоўна, абавязковым для нашае партыі. Вось што казаў наокоп тагата Ленін на IV кангрэсе Камітэру:

«Мы ведаем, што ратункам для Расіі зьяўляецца на толькі добры ўрадаў і сялянскай гаспадаркі, —тагата яшчэ мала, ня толькі добры стан лёгкае прамысловасці, дастаўляючы сялянству рэчы спажывання,—тагата яшчэ мала, нам неабходна таксама і цяжкая індустрыя».

Як будзе стаяць справа з саюзам рабочых і сялян у зьвязку з намеранымі мерапрыемствамі? Я думаю, што гэтыя мерапрыемствы могуць толькі палегчыць справу ўмацавання саюзу рабочых і сялян. І на справе, калі калектыўны і саветскія гаспадаркі будуць развівацца паскораным тэмпам; калі ў вышкі просіцца дапамогі дробным і сярэднім сялінам урадаўнасці іх гаспадар-

прынцыпальна саюза рабочых і сялян. Такі саюз ня можа быць ажыццёўлен без барацьбы з капіталістычнымі элементамі сялянства, без барацьбы з кулацтвам. Такі саюз ня можа быць трывалым без арганізацыі беднаты, як апоры рабочае класа на вёсцы. Таму саюз рабочых і сялян у сучасных умовах дыктатуры пралетарыятаў можа быць ажыццёўлен толькі над вядомым лезунгем Леніна: апаіраць на беднату, наладзіць моцны саюз з сарадзіком, ці на хвіліну ня спыняй барацьбу з кулацтвам.

Бо толькі пры правядзенні тагата лезунігу можа быць ажыццёўлена справа ўдзялення асноўных мас сялянства ў рэчышча сацыялістычнага будучынтва.

Вы бачыце, такім чынам што супярэчываць паміж дзвюма формуламі Леніна зьяўляецца толькі мілай супярэчнасцю, якая зладца ў сапраўднасці-ж, паміж імі няма ніякае супярэчнасці.

Ад рэдакцыі: У «Звязьдзе» № 127 была надрукавана перададзена ТАССА-м у акарачаным відзе гутарка І. СТАЛІНА з студэнтамі і намандамі. Матар'ял пры сарачэнні ТАССА-м быў скажон,—заготым пераароджуааам яго з «Правды» поўнасцю.

НА ХЛЕБНЫМ РЫНКУ БЕЛАРУСІ

У бягучым годзе пытанні хлебнага рынку ў БССР, як і ва ўсім Саюзе, набылі асаблівае значэнне. Выразна характарыстыка і глыбокі аналіз прычын некаторых затрудненняў на хлебным фронце былі даны ўжо ў другу, у паведамленні т. Сталіна.

У гэтым артыкуле мы хацелі б у агульных рысах вызначыць агульнае становішча хлебнага рынку ў БССР і наменціць асноўныя фактары, якія вызначылі становішча хлебнай капіталістыцы ў 1927-28 г.

На даных хлебафуржачнага балансу ЦСУ БССР, вытворчасць збожжавых хлябоў у 1927-28 г. павялічылася супроць 1926-27 г. на 4,1 проц., як вынік некаторага ўзросту сярэдняй ураджайнасці.

Тут, аднак, трэба паказаць надую надзвычайна істотную акалічнасць, што вытворчасць харчовых хлябоў (у першую чаргу найбольш важнай культуры — жыта) павялічылася параўнаўча з мінулым годам, у той час, як на кармавых хлябох бягучы год аказаўся менш спрыяльным, чым 1926-27 г.

Вынікі збору хлябоў зьяўляюцца асноўным фактарам, які меў уплыў на ступень нашае залежнасці ад хлебнага рынку Саюзу. На гледзячы на некаторае, праўда, ілзнічнае павялічэнне збожжавай прадукцыі ў БССР у бягучым годзе, мы тым ня менш, з прычынай ўзросту спажывання, павінны былі чакаць некаторага ўзмацнення хлебнага заводу ў БССР (з вытворчых раёнаў Саюзу).

На працягу апошніх год у БССР заўважваецца дэволі выразная тэндэнцыя да ўзросту заводу хлеба. Зразумела, сам па сабе факт заводу хлеба ў БССР досыць зразумела, калі ўзяць пад увагу, што БССР — краіна спажываючая, у якой збожжавая прадукцыя ня можа пакрываць спажывальна гораду і вёскі. Аднак, узрост залежнасці БССР ад агульна-саюзнага хлебнага рынку — акалічнасць, якая патрабуе самае дакладнае ўвагі і вывучэння.

Без сумнення, напрыклад, што ўзрост заводу хлеба ў мінулым годзе ў большай ступені абавязан павялічанаму ўраджая 1926-27 году. Аднак, лічы бягучага году прымушаюць прадуладжваць, што ў БССР адбываецца глыбокі арганічны працэс росту спажывання як гораду, так і вёскі.

І сапраўды, поруч з бесспрэчным фактам дзейнай ураджайнасці жыта, мы маем не паслабленне заводу жыта, як можна было меркаваць пры захаванні норм спажывання мінулага году, а наадварот, павялічэнне рэзэрву заводу жыта і

аржаной мукі параўнаўча з мінулым годам.

Вельмі важна тут адзначыць надзвычайна цізавую зьяву ўзросту заводу пшанічнай мукі, якая нагледзецца з году ў год. У 1927-28 годзе, напрыклад, мы маем за першыя кастрычнік-красавік павялічэнне ўзводу пшанічнай мукі на 34,6 проц. супроць адпаведнага перыяду мінулага году.

Для жыта і аржаной мукі за той-жа адрэзак часу ўзрост вызначэцца ў 11,9 процантаў і 10,1 процант.

Аб чым гавораць гэтыя лічбы? Папершае, нін сьведчаць аб нясуменным узросте спажывання, а падругое, аб тым, што ў адносінах складу харчавання насельніцтва мае месца працэс удакладнення спажывання, якое вылічэцца ў павышэнні ўдзельнай вагі пшанічнай мукі.

Адзначыў узрост заводу часткова дазволіў накіць некаторыя хлебныя запасы ў дзяржаўным і калектыўным гандлі, якія на 1-га мая зьяўляюцца ў падвойным разьмерах параўнаўча з мінулым годам.

У адносінах бягучага году бязумоўна неабходна кастатаваць узрост спажывання харчавых хлябоў. На цяжка, зразумела, даць і эканамічныя тлумачэнні тагатаму на сучаснасці становішчу зьявішчу, калі ўзяць гэты працэс з палітэніем добраўтур шырокіх мас насельніцтва гораду і вёскі.

Але і хлебнага рынку быў бы напоўны, калі-б мы абмежаваліся характарыстыкай аднаго толькі рынку харчовага хлеба. У бягучым годзе мы мелі і маем напружанае становішча на рынку кармавога хлеба і, у першую чаргу, на рынку аўсу. Асноўныя прычыны напружанасці на гэтым хлебным вучаску абучоўліваюцца нездавальняючым ураджаям яравых у бягучым годзе, павіжанным зборам будбы, зацямным стоблавым перыядам і г. д., што не маглі быць кампэнсавана добрым ураджаям траў у бягучым годзе. Тут зусім натуральна было чакаць прыметнага ўзмацнення залежнасці ад Саюзу і росту заводу.

Аднак, умовы загатоўвак аўсу, ячменю і іншых культур на ўсім Саюзе не дазволілі здаволіць патрэбу БССР у кармавых сродках. За 7 месяцаў (кастрычнік-красавік) мы маем упад заводу параўнаўча з тым-жа перыядам леташняга году: па аўсе — на 50,1 проц., ачмені — 27,3 проц., вятрубях і маўсе — на 46,5 проц. Пры таіх становішчы сялянства павінна

было часткова выдаваць харчовы хлеб на корм жывёле, што пры-вядло да затрымання ўласнага жыта ўнутры сялянскіх гаспадарак і ўзмацнення попыту на яго. Гэта акалічнасць, зразумела, ускладніла становішча рынку харчовага хлеба, служачы адначасова адной з прычын росту спажывання жыта.

Ахарактарызаваныя вышэй асноўныя рысы хлебнага рынку БССР такім чынам малюць, якое значэнне для хлебнай капіталістыцы БССР бягучага году набываюць агульна-саюзнаы ўмовы хлебных загатоўвак. Нашы хлебныя труднасці ў влізай мери зьявіваюцца імаіна з тымі зьявамі, якія нагледзіліся на ўсім Саюзе на хлебным фронце.

У даны момант становішча хлебнага рынку БССР вызначэцца пераважна мерамі Наркамгандлю ў адносінах дакладнага рэгулявання выдаткавання хлеба.

У чым сэнс гэтых рэгулюючых мерапрыемстваў?

Грунтуючыся на існуючых запасах і ўлічваючы рэальныя марчымасці заводу хлеба ў БССР, Наркамгандль вызначае цвёрдыя нормы спажывання для пасобных акруг з такім разьлікам, каб забяспечыць адносна нармальнае становішча хлебнага рынку на бліжэйшыя месяцы і не дапусьціць пачынення пасобных раёнаў БССР і, падругое (і гэта самое галоўнае), перабой у забеспячэнні насельніцтва.

Трэба сказаць, што мерапрыемствы, якія праводзіцца ў гэтых адносінах, поўнасцю вынікаюць з становішча хлебнага рынку і зьяўляюцца неабходнай і мэтазгоднай формай рэгулявання хлебнага рынку.

Тыя некаторыя ненармальнасці, якія ішлі побач з правядзеньнем у жыццё гэтых мерапрыемства ў Наркамгандлю, у влізай ступені абавязамі арганізацыйным дэфектам, спыненне якіх увядзе забеспячэнне насельніцтва ў плянавыя і нармальныя берэгі.

Апошнія даныя аб ходзе ўраджая на ўсім Саюзе вельмі спрыячыя і не даюць падстаў для трывожных вебасель аб лёсе ўраджая будучага сельска-гаспадарчага году.

А гэта, зразумела, прымушае і нас чакаць, што да пачатку новага ўраджая, г. зн. праз пару месяцаў, некаторая напружанасць хлебнага рынку на БССР, як і на ўсім Саюзе, зьменіцца нармальным яго становішчам.

А. Шэйніч.

СУВЯЗЬ ЦКК-РСІ З МАСАМІ

За апошнія паўгодзьдзе прыметна павялічылася колькасць дэкладаў ЦКК-РСІ на масавых сходах. За ўвесь мінулы год іх было 176; у мінулым паўгодзьдзі—208; прычым у гэты лік не ўваходзіць значная колькасць дэкладаў, пастаўленых у прафарганізацыях (27), нязавых саветскіх органах (8), партаргантах (28) і вышэйшых урадовых установах (28).

Асабліва важна адзначыць зьмененні ў разьмераванні дэкладаў па тыпе сходаў—рост ліку дэкладаў на рабочых сходах, сялянскіх сходах, на сходах шырокага актыву (на рады парт., праф., каап. працаў, нікоў разам з членамі гарсавету), што бясспрэчна гаворыць аб ўзмацненні сувязі кантрольных органаў з масамі. Вось некатыя лічбовыя даныя:

З 208 дэкладаў, праедзеныя на масавых сходах—на рабочых сходах—41 або 14 проц. (за мінулы год—15 або 8,5 проц.), сялянскіх—38 або 17 проц. (за мінулы год 22 або 12 проц.), на партсходах—45 (за мінулы год—101). Праведзены таксама дэклады на камсамольскіх сходах (6) і на рабселькорскіх сходах (5), што ў мінулым амаль адсутнічала.

Значная колькасць дэкладаў на сходах служачых—46 (эканамісіях і нарадах, сходах і інш.), што тлумачыцца правядзеньнем у гэтым перыядзе шырокай праверкі выканання прапаноў на рацыяналізацыі саветскага апарату.

Сярод дэкладаў на масавых сходах значнае месца займае папулярнае пастановамі ЦКК-РСІ ў зьвязку з пастановамі XV-га зьезду УсеКП(б), асабліва ў галіне барацьбы з бюракратызмам. Такіх дэкладаў праедзена 17 (у тым ліку—сходы на выбарах рабочых засядачеляў у бюро скартаў). Яшчэ больш дэкладаў было пастаўлена на рабочых сходах (24) і сялянскіх (37) пры правядзеньні пасобных абсьледванняў (па капіталістым будучынтве, шкляной і ільняной прамысловасці; у вёсках—пры абсьледванні сав. дэмакратыі, міліцыі, аб дапамозе беднае, аб ясах мясцовага значэнна і інш.).

З галін партдзейнасці ЦКК у гэтым перыядзе былі шырока асьветлены на партсходах пасобныя, найбольш характэрныя, справы, якія разьбіраліся ў парткалёі ЦКК (праз адкрытыя пасяджэньні парттрок, на адкрытых сходах вятворчых ячзён), і іншыя справы, якія праходзілі праз прэзідыум ЦКК.

У зьвязку з правядзеньнем работ па рацыяналізацыі партыйнага і камсамольскага апарату зьроблена 18 дэкладаў на розных партыйных і камсамольскіх сходах.

Значна павялічылася колькасць дэкладаў на масавых сходах, правядзеных акруговымі кантрольнымі камісіямі. Усяго за першыя 6 месяцаў бягучага справядчага году АКК зрабіла 277 дэкладаў (супроць 283 за ўвесь мінулы год). Віцебская АКК правяла спецыяльную справядчаю кампанію на 23 прапрыемствах, на агульных сходах рабочых. Агульны лік дэкладаў на масавых сходах у Віцебскай АКК дасягае 53. Вельмі высокая таксама колькасць такіх дэкладаў і на Баўруйскай АКК—55. Далей ідуць Менская АКК—39, Гомельская—29.

У іншых АКК колькасць дэкладаў на масавых сходах больш, чым у мінулы перыяд, але ўсё-ж яшчэ не выстарацальна (Магьыр—18, Ворша—10, Маргалеў—9).

Дэклады прадстаўнікоў органаў ЦКК-РСІ часта прымалі форму гутарак з рабочымі і сялянамі: прадстаўнік РСІ паведамаў важнейшыя факты з выкананых работ на барацьбе з бюракратызмам і інш., па барацьбе з недахопамі нашых органаў і гаварыў аб неабходнасці яшчэ большага ўдзелу ў гэтай рабоце саміх рабочых і сялян. Дэклады-гутаркі РСІ выслухоўваліся з влізай увагай і ў выніку дэкладчына засыпалі запіскамі і вуснымі запіскамі (якія дапаўняліся потым пшталікімі выступленьнямі) аб розных ненармальным зьявішчах, бальчых мясцовага жыцця, на якія РСІ павінна зьявруць увагу.

Такая спадая жывае сувязь органаў КК-РСІ з масамі—зарука нашых далейшых поспехаў у барацьбе з бюракратызмам. М. З.—л.

ДЭМАНСТРАЦЫЯ ФІЗЫЧНАЕ СІЛЫ

Сярод чэкаў масавай прапаганда фізічнае культуры асобнае месца на сваім значэнні, маюць зьвяты фізічнай культуры.

Праведзена на так даўго (у студзені месяцы) зьмовнае зьвята фізічнай культуры прыцягла да сабе грамадскую думку і адыграла вялікую ролю ў справе павышэння масавага інтарэсу да зьмовных відаў спорту.

У гэтым годзе праз месяц—15-га ліпеня—у Беларусі праводзіцца летняе зьвята фізічнай культуры — усебеларуская спартакіада, а да тагата тэрміну будуць праведзены раёныя і акруговыя спартакіады груп і канал. Такім чынам, праграма ўсебеларускай спартакіады прадуаджвае, напершае, праверку дасягненіяў на месцах і, падругое, адраджэнне штодзённай пісавой работы.

Побач з нашымі праедтарскімі спартакіадамі буржуазны алмпійскі камітэт арганізуае ў ліпені-жнівні ў Амстэрдаме сусветную алмпіяду. Гэтае міжнароднае зьвята буржуазнага спорту зьявіцца дэманстрацыйнай вамяналізму і шавіпізму, агітацыйнай за капіталістычную культуру. Буржуазны ведае і ўлічвае тое вялікае значэнне, якое для іх мае гэта алмпіада. Буржуазія добра ведае, што іх спартыўна-фізічныя сарвы зьяўляюцца выпрабаванай шкляной фашызму і мілітарызму.

Мы лічы пачатак спробы Пінсудэава ў 1927 годзе захаваніць Літву, дзе было, мабыць, ня так выгоды адрыв-ж пасляць узброеную армію з усім відам зброі для гэтай мэты былі пасланы да літоў-

скіх межаў «спартсмены» з браўнінгамі ў кішэнях для «спартакіады» па ўсіх відах «спорту».

Мілітарызм—гэта простае прызначэнне буржуазнага спорту.

Разам з тым буржуазія выбарыстоўвае спорт, як адзін з дзейных сродкаў палітычнай нейтралізацыі мас і заштоўвання ўзрастаючых влізавых супярэчнасці, на што яна не шкадуе сродкаў.

Прасьва спартакіады, да якое федэрацыя праедтарскае фізкультуры ўзмоцнена рыхтуецца ўжо больш двух год, забаронена паліцыйнай спартакіады разглядае, як «спартызу грамадзскаму парадку». Сацыял-дэмакраты, ідучы на тым-жа шляху, крычаць, што спартакіады зьяўляюцца камуністычнымі прапрыемствамі, з якімі неабходна змагацца.

У краіне саветаў спартакіады набываюць характар палітэнічнага значэння. Асноўнай установай спартакіады зьяўляецца ўсебеларуская вышчэ дасягненіяў саветскай фізкультуры па ўсіх відах як аздараўляючай культурнай, так і грамадзка-выхаваўчай работы.

Усебеларуская спартакіада набылае вялікае значэнне яшчэ і таму, што ў ёй прымаюць удзел вайсковыя часці БВА. Гэта дасць магчымасць яшчэ больш умацаваць непарыўную сувязь шырокіх мас працоўных з Чырвонай арміяй і будзе сьведчыць яшчэ большаму набліжэнню нашай фізкультуры да справы абароны.

Шырокам развіццям фізічнай культуры павінна дапамагчы ўся саветская грамадзасць. Міх Шмідт.

Пленум Менскага Гарсавету

ХЛЕБНАЕ ПЫТАНЬНЕ ў МЕНСКУ

Новы парадан разьмеркаваньня хлеба ХЛЕБА ХОПІЦЬ ДА НОВАГА ўРАДЖАЮ

Чым была выклікана хлебная паника

Ад імя прэзыдыму Гарсавету з інфармацыйным паведамленьнем аб становішчы хлебнага рынку ў Менску выступіў т. Рабіновіч.

Тыя чаргі па хлеб, якія мы наглядзілі зараз каля крам ЦРБ, мы маем ужо ў другі раз. Але там і зараз чаргі былі выкліканы рознымі прычынамі, ня зьвязанымі адна з другой. Тады прычыны былі суб'ектыўныя, ад нас залежныя і, магчыма, на нашай віне. Агр-гапдаль, спыніўшы выдачу мукі пекаром — саматужнікам, узлажыў усю выпецку на дзяржаўныя і капэрацыйныя арганізацыі, якія з гэтай справай ня справіліся. Абра-ми таго, крамы ЦРБ ня былі пад-рыхтаваны да разьмеркаваньня хлеба.

Цяперашнія чаргі былі выкліканы прычынамі зусім інашага па-рэдку. Зараз выпечка хлеба ня была зьменшана, пункты па про-дажы хлеба былі яшчэ павялічаны. У панядзелак увечары, напярэдні ўзнікненьня чаргі, на хлебазаво-дзе заставаліся запасы хлеба, які ня быў распроданы сярод насель-ніцтва.

Пры расьсьледваньні прычын, якія зараз выклікалі такія вялікія чаргі па хлеб, выявілася наступ-нае.

У бліжэйшых ад Менску гарадох (Смаленску, Барысаве, Віцебску, Гомелі) з-за замінікі з хлебам часова перайшлі на водпуск хлеба па ка-аперацыйных квітах. Гэтыя фак-ты сталі вядомы ў Менску і наві-лі напэку. Абыватальскія колы, і ня толькі абыватальскія, пачалі за пасіць хлеб. І, калі хлеба хапала пры звычайнай норме, дык пры такім становішчы, калі пачалі ра-біць запасы, натуральна хлеба не хапала.

Другая прычына, гэта тое, што пачалі скапляцца ў Менску хлеб з бліжэйшых мястэчак (Самавалаві-чы, Астрашанькі Гаралок і інш.), якія не забесьпячаюцца рэгуляючымі арганіамі і дзе хлеб каштуе да-

торыя атрымліваюць больш хлеба, чым ім патрэбна, а некаторым (шматсямейным) гэтага хлеба не хапае. З другога боку мы, апрача пайшчыкаў кааператыву, павінны таксама забесьпячыць хлебам і іншыя групы насельніцтва, як сама-тужнікаў, гароднікаў і г. д.

Хлебныя чаргі ліквідаваны

Але на працягу аднаго-двух дзён мы інаша парадку ўстанавіць не маглі і вылучылі камісію, якой да-ручылі ў тэрміновым парадку рас-працаваць больш дакладны парадак разьмеркаваньня хлеба.

Мы можам адзначыць, што нават гэты недасканалы метад разьмерка-ваньня хлеба ўжо мае свой уплыў — паника ўляглася, і хлебныя чаргі з кожным днём памяншаюцца.

Прэзыдыум Гарсавету катэ-гарычна заяўляе, што пры эка-номнай выдачы хлеба, ніякіх падстаў для таго, каб лічыць становішча пагражаючым, ці катастрофічным, абсалютна ня-ма. У нас зараз на складах ёсьць наступныя запасы: 91 вагон жыта і аржаной мукі і 57 вагонаў пшаніцы і пшаніч-най мукі, а ўсяго 148 вагонаў, або 148.000 пудоў хлеба. Акра-мя таго, для Менску забясьпе-чан завоз 36 вагонаў жыта і 15 вагонаў пшаніцы.

Гэтага запаса хлеба, пры бе-ражлівым і эканомным выдат-каваньні, нам базумоўна хопіць да новага ўраджая.

Разьмеркаваньне хлеба на едакоў

Але адначасова мы заклікаем членаў Гарсавету, а праз іх і ўсё насельніцтва, разумна і беражліва аднесьціся да спажываньня хлеба.

У нас зараз увозіцца разь-меркаваньне хлеба па колькасьці едакоў, і калі крамныя ка-місіі і заўкомы будуць зьбіраць спраўкі аб колькасьці едакоў, дык неабходна, каб гэтыя спраўкі былі правільныя. Інакш у нас можа быць недахват хлеба і паныжэна наменшыць нормы вы-

Пастанова пленуму

У вынесенай рэзалюцыі пленум Гарсавету ўхваліў мерапрыемствы прэзыдыму Гарсавету ў справе рэгуляваньня забесьпячэньня на-сельніцтва хлеба.

Даручана прэзыдыму Гарсавету ў трохдзённы тэрмін арганізаваць нармальнае забесьпячэньне хлебам як рабочых, так і іншыя працоў-ныя групы насельніцтва (беспра-цоўных, інвалідаў, саматужнікаў і беднату) з разрахувку колькась-ці едакоў у кожнай сям'і.

Члены Гарсавету абавязваюцца растлумачваць на прадпрыемствах становішча на хлебным рынку.

Пленум зацьвердзіў наступную камісію па рэгуляваньні хлебнага харчаваньня: т. т. Рабіновіч (Гар-савет), Зынгерман (ЦРК), Гравіт (агр-гапдаль) Розін (ЦСПСБ) і За-ранкін (кіраўніцтва прадкам-і).

Лепш паставіць справу абслугоўваньня беспрацоўных

Большасьць бірж працуе ў вельмі дрэнных умовах. Няўдалы і няўважлівы падбор працаўнікоў. „Дыскусіі“ паміж заг. сэкцыямі і прадстаўнікамі саюзаў. Запіскі з прывітаньнямі

(З дакладу Наркампрацы БССР тав. Бэнэка)

Тав. Бэнэка пачаў свой даклад з абмалёўкі тых умоў, у якіх пра-цуюць біржы працы. Галоўны не-дапох — гэта адсутнасьць памаш-каньняў. Некаторыя дасягненьні ў гэтых адносінах параўнаўча з мі-нулымі гадамі ёсьць. Аднак, іх ні ў якім разе нельга лічыць выст-арчальнымі.

— Мы, — кажа тав. Бэнэка, — ста-імо цяпер перад крайнім неабход-насьцю правядзеньня капітальных рамонтаў памяшканьняў бірж у Віцебску, Менску, Гомелі і Воршы і пашырэння памяшканьня бірж у Бабруйску. У Полацку і Мазыры неабходны новыя памяшканьні.

Усяго па Беларусі на ўсіх бір-жах працы налічваецца 48 штат-ных адзінак. З іх загадчыкаў бір-жаў — 7 чалавек і загадчыкаў сэ-кцыямі — 14. Пры сярэдняй ліку беспрацоўных у 28-30 тысяч чала-

век, на кожнага працаўніка біржы прыпадае абслугоўваць больш 1.000 чалавек.

Зусім натуральна, што пры та-кім становішчы якасьць абслугоў-ваньня ня можа быць пастаўлена на належную вышыню.

Да надзвычайнага пслабленьня працы на біржах прыводзіць частая зьмена работнікаў. У Віцебску за год зьмянілася на біржы 4 загад-чыкі, у Барысаве — 3, Магілёве — 2, у Менску — 2. Часткова зьмена за-гадчыкаў тлумачыцца няўдалым і няўважлівым падборам работ-нікаў.

Тав. Бэнэка зазначае на неабход-насьць сьмненнага «дыскусіі» пры пасылках на работу паміж загад-чыкамі сэкцыямі з аднаго боку і прадстаўнікамі прафсаюзу — з дру-гога. Адназначна за пасылку на работу трэба ўскласьці выключна

на апарат бірж з захаваньнем за саюзамі абавязкаў кантраляваньня. Такім чынам інстытут працаўнікоў саюзаў на біржах працы зьнік-не сам па сабе.

У метах зьнішчэньня доўгіх хвастоў на біржах у бліжэйшы час увозіцца парадан выліку беспрацоўных апаважчэньнямі на дом праз пошту.

Тав. Бэнэка палае рад фактаў усюсолага пратэктывізму з боку пе-кацых уплывовых асоб. Апош-нія пішучь асабістыя запіскі ра-ботнікам бірж і гэтым парушаюць нармальны парадак працы. Вось некалькі ўзораў гэтых запісак:

«Тав. Чапухін. Неабходна, братка, узьць на вучот біржы працы т. Хаменка А. Яго стано-вішча жахлівае. Лічу, што з

правіла трэба зрабіць выключна-не. З кампрывітаньнем — подніе».

«Тав. Чапухін. Гэты хаваец Вальфсон прышоў у РСІ і скар-даіцца на сваё становішча. Ён круглы сірата, зьварні на яго ўвагу і магчыма ёсьць часова праца... Сакратар РСІ Касаеў».

«Тав. Башкову. Неабходна па-слаць на працу Белдзяржстрой т. Клімовіча Р. на чорную працу, бо ён ходзіць беспрацоўным 8 месяцаў, просьба паслаць на маё патрабаваньне. З кампрывітань-нем Голубеў».

— Вось такія запіскі «з кам-прывітаньнямі», — гаворыць т. Бэнэка, — трэба вырваць з карбэньнямі. Яны ствараюць пратэктывізм на біржах працы і пэдавальнасьню сярод беспрацоўных.

Спрэчкі па дакладу т. Бэнэка

Па дакладу тав. Бэнэка і вы-ступіўшай пасля яго з судакла-дам тав. Берлінай разгарнуліся шы-рокія спрэчкі, у якіх выявілася шмат адмоўных бакоў працы бірж і абслугоўваньня беспрацоўных. Пер-шым выступіў тав. Бэйліс.

Аб „стала-часовых“ рабочых

— Гаспадарчыя органы — сказаў тав. Бэйліс — часта наймаюць часо-вых рабочых замест сталых з тым, каб не плаціць ім кампенсацыі і не выдаваць сьведчэпракткі. Гэта зья-вішча ненармальнае. Такія «часо-выя» часта працуюць на працягу доўгіх месяцаў і ўсё застаюцца ча-совымі, не карыстаючыся элемэн-тарнымі правамі рабочых.

Тав. Відровіч (Барысаў) спыніўся на неабходнасьці вывучэньня складу беспрацоўных на біржах працы з мэтай разгрузкі алошніх ад шкод-ных, разлагаючых біржу элемэнтаў.

Аб „рэгістрацыі“ навічкоў

— Аб хуліганстве на біржах працы гаварылі і пісалі ня мала — кажа тав. Міцольскі (Гомель), але да гэтага часу яно яшчэ мае месца амаль на ўсіх біржах. «Рэгістрацыя» навічкоў хуліганамі шлахам пропус-ку «праз строй», зьдаюкі з жал-чцы — беспрацоўных робяць біржу працы месцам, проста немагчымым для работы.

Саюзы павінны ведаць сваіх беспрацоўных

нялася на цэлыя месяцы. За адзін год зьмяніліся чатыры загадчыкі біржаў. Ясна, што пры такіх умовах працаваць не магчыма. Загадчык яшчэ ня зусім быў азнаёміўся з работай, як яго ўжо адымалі і назначалі другога. На лепш і на Бабруйскай біржы пра-цы. Неабходна, каб камітэты бірж працы сапраўды кіравалі, а не абмяжоуваліся, як гэта бывае ў некаторых камітэтах, фармальнымі пратаколамі наступнага, прыблізна, зьместу:

«Слухалі: Аб пляўцы членаў камітэту на пасяджэньне. Пастана-вілі: Адрэзаць пасяджэньню на наступны раз».

У Бабруйскай біржы працы па дзвярах чырвонага кутла вісіць замок з 1-га нзл. Ніякая культ-работа не праводзіцца».

У спрэчках выступілі яшчэ т. т. Клячкіна, Пляўнік, Гдзілія, Альман, Бэршына.

Пасля заключных слоў т. т. Бэнэка і Берлінай, пленум прыняў рэзалюцыю, у якой навісчав прыз-ваў мерпрыемстваў па палеп-шаньні быту беспрацоўных, па ўмацненьні культработы сярод іх і палепшаньні работы камітэтаў бірж працы, якую пленум пры-знаў недавальняючай.

Пленум выказаў супраць вы-сказаў выдзельна сьмэнна свайх

ПА ПАРТЫЙНЫХ КАНФЭРЭНЦЫЯХ

САМАКРЫТЫКА ў ДЗЕЯНЬНІ

Нягоднае адмецэна і асуджана Пleshчаніцкі „гноінік“ выразаны

У «Зьвязьдзе» № 116 (2923) ад 22-га мая г. г. было зьмешчана інфармацыйнае паведамленьне бюро Менскага акруговага камітэту аб Пleshчаніцкім райкоме КП(б)Б, а таксама вялікі артыкул т. Чэля-дзінскага пад назвай «Пleshча-ніцкі гноінік», дзе былі прыведзены абурваючыя факты разлажэньня раёйнай партыйна-савецкай вер-хавіні і шэраг злоўжываньняў адказных службовых асоб Пleshчаніцкага раёну.

Зусім правільна наступіў АК КП(б)Б, які, не чакаючы раёйнай парткафэрэнцыі, прыняў рашучыя меры па выкрыцьці Пleshчаніцкага «гноінік» і аздараўленьні кірую-чай верхавіні Пleshчаніцкага раён-у, але яго канчаткова ліквідацыя і поўнае аздараўленьне арганізацыі джжала на парткафэрэнцыі.

Аздараўляючы паварот у арганізацыі

Ключы зашчы з боку былога сак-ратара РК т. Грынкевіча. У пра-цэсе работы канфэрэнцыі група дэлегатаў падала ў прэзыдыум ка-лектыўную заяву з патрабаваньнем аб выключэньні з партыі Грынке-віча, Казлова, Шостака, і Адамовіча. Пры абмеркаваньні гэтага вытв-плі канфэрэнцыя аднагалосна пры-нята наступная пастава:

„Прасіць АК і АНК КП(б)Б пе-рагледзець увесь матар'ял аб Пleshчаніцкіх былых працаўні-кох у зьвязку з новымі фак-тамі, што выявіліся ў працэсе работы 7-ай раёйнай канфэ-рэнцыі, у бок вынасьсеньня ім большай кары».

Тав. Славінскі (сакратар АК КП(б)Б, падводзячы вынікі работы канфэрэнцыі, адзначыў, што былы склад РК можа падлягаць на 3 часткі: 1-я частка — нічога ня ве-даўшай, 2-я — ведаўшай дэ маў-чаўшай, і 3-я — разлажанай верхавіні РК. У гэтых адносінах

Грунтоўны набой для далейшай работы

Актыўнасьць дэлегатаў на парт-канфэрэнцыі гаррайву была надта вялікая. На справаздачы бюро рай-кому запісалася 60 чалавек. Вы-казалася 34. Па дакладу аб маса-вай працы запісалася звыш 30 ча-лачэк, выказалася 17.

Больш за ўсё дэлегаты гаварылі аб неабходнасьці ўмацненьня кіраў-ніцтва партыйнай часткай праф-саюзаў і аб наалішчэньні партды-сцыпліны. Вельмі часта на агуль-ных сходах рабочых партыйцаў даных устаноў прысутнічае надта мала. Дэлегатамі адзначалася сла-басьць правядзеньня выхаваўчай працы, як сярод членаў партыі, так і сярод насамолаў. Ічэйні ма-ла аварачалі ўвагі на кіраўніцтва вытворчымі парадкамі і не сачылі за выкананьнем як сваіх паставаў, так і паставаў вытворчых парад-і камісіі.

Удзел партыйнай масы ў барацьбе з пратэктывізмам слабы. Рэзультат

гэта прывяло да таго, што хлебныя хвосты велімера навалі-ліся, хлеба не хапала, і часта паселіштва вставалася без хлеба.

Мерапрыемствы Гарсавету

Гарсавет неадкладна пачаў дзейнічаць, але на працягу аднаго дня пічога нельга было зрабіць тым больш, што ў першыя часы былі няясныя прычыны гэтай панікі і гэтых хвастоў.

Хлебныя чаргі ўзніклі ў аўторак увечары, а ў чацьвер прэзідыум Гарсавету ўжо ўхваліў пастанову (царуваную ў газетах) аб змене існуючага парадку раздзялення хлеба.

Перад намі былі два метады. Каб рассяець паніку, выкінуць на рынак вялікую колькасць хлеба—існуючы запас даваў нам гэту магчымасць. Але пры створаных умовах галі хлеба пачалі спэкуляваць і хлеб пачалі вывозіць за межы гораду, колькі-б мы не выкісалі хлеба, усё роўна яго не хапала б. І гэты метад нам прышло адхіліць.

І мы стварылі такі парадак, каб хлеб навадаў таму, для каго ён выпісаны. Мы пачалі выдаваць хлеб па 2 кілі на кааперацыйную кніжку і адначасова размяркоўвалі хлеб на прадпрыемствах і праз буфеты на фабрыках і ўстановах. Зразумела, гэты метад мае новыя нявыдадзеныя. Перш за ўсё, хлеб размяркоўвацца няроўнамерна—нека-

Члены Гарсавету

Некаторыя рабочыя, члены Гарсавету, адшукваючы прычыны ўзнікнення хвастоў па хлеб, сачылі за некаторымі, што сталі ў чарзе, і выявілася, што дома ў іх ляжала па 7-8 булак хлеба.

Адкуль пачалася паніка? Пекары-саматужнікі, калі ім спынілі водпуск мукі—разам з членамі сваіх сем'яў сталі ў чаргі і пачалі распаўсюджаць чуткі і сець паніку.

Выступаўшы ў спрэчках на мала крытыкавалі Гарсавет, гаварылі аб тым, што Гарсавет сваячасова ня ўжыў ніякіх мерапрыемстваў і члены Гарсавету ня былі інфармаваны аб становішчы з хле-бам.

Гаварылі таксама аб тым, што равей у нас без падлічання раскідалі хлеб направа і налева, не вялі падліку, прадавалі амаль па 5 пудоў у адны рукі і толькі зараз узаяліся за розум і пачалі звагоміць.

Значылася на тое, што ў часы панікі не скарыстоўвалі грузавікоў для продажу хлеба на рабочых аграрнах.

Чутым былі таксама скаргі на дрэнную якасць хлеба. Значылася на тое, што ў Нямеччыне раней вышывалі хлеб з сургатаў і ён выходзіў добрым па выглядзе і па смаку. А ў нас п'явуць хлеб з добрай мукі, і ён выходзіць дрэннай якасці.

ганізацыя наогул здаровая, раз-лажэнныя верхавіні не кранула нізавых ячэй.

7-я партканферэнцыя была самай поўнай па прадстаўніцтве з месца. На канферэнцыі прысутнічалі 74 дэлегаты з паставоўнымі гола-самі і 10 дэл. з дарадчым, якія прадстаўлялі 250 членаў і канды-датаў раённай партарганізацыі.

Бальшавіцкія нізы супроць разложанай верхавіні

Па справадаччю раённага парт-камітэту ў спрэчках выказалася 29 чал. Выказваліся ў сваёй большасці прадстаўнікі з высковых ячэй. Характар спрэчак быў над-звычайна дэлавы. У кожнага з выступаўшых адчувалася імкненне напружанай калектыўнай працы ўзб'яць нахіснуць аўтарытэт парт-арганізацыі і савецкіх органаў.

Аб тым, што канферэнцыя пра-ходзіла пад знакам жорсткай сака-крыткі, сведчыць наступнае вы-ступленне аднаго дэлегата: «У пра-цы РК і нашай раённай аргані-зацыі ёсць дасягненні, але ўсе яны пакрываюцца нягод-нымі ўчынкамі, якія рабіліся кіраўнічай верхавінай і ў якіх вінаваты ўсе мы, што дапусці-лі іх, на прымаючы сваяча-сова патрэбных мер».

За ўзмоцненае пакараньне вінаватых

Больш таго, шэраг таварышоў прывілі шмат новых фактаў агід-ных ушанкаў з боку кіруючай верхавіні РК і РКВ. Гэтыя факты сведзі-ліся да таго, што існаванне гноі-ніка і яго паглыбленне было дзя-

ляўшчы, сацыялістычнай дэмо-кратыі, што ўчыні таму пова-ражэнні, што навіравае зямлі і яна было самаврыткі.

Па дакладу РК канферэнцыя пры-няла рэзалюцыю з досадч канцэра-цымі прапановамі, а першы пункт рэзалюцыі падвоў канчатковы вы-нік дзебнасьці РК КП(б)Б 6-га складальна: „Адзначыць незда-вальняючае кіраваньне з боку РК КП(б)Б партыйнай арганіза-цыяй і правадзімай работай, а таксама разлажэнныя партый-на-савецкай верхавіні. Выхо-дзячы з гэтага, 7-я парткан-ферэнцыя Пleshаніцкага раёну цалкам ухваляе сваячасова прынятыя меры Агр. камітэ-там КП(б)Б і пастанову апош-нага ад 16 мая г. г. па азда-раўленні партыйнага і савец-кага апарату».

Заваем страчаны аўта-рытэт

Склад новага РК КП(б)Б нашы-рай з 15 членаў до 17-ці і з 3-х канд. да 5-ці. Партыйны і сацы-яльны склад новага РК ўзмоцнен старымі партыйцамі і рабочымі.

У заключэнне неабходна адна-чыць, што 7-я партканферэнцыя Пleshаніцкага раёну паставіла пер-рад павова абраным РК КП(б)Б надзвычайна сур'ёзныя задачы па калектывізацыі сямліскай гаспа-дары, па змяшчэнні парадкаў, па больш рапучым наступленні на вузла, па разгортванні будоў-ніцтва ў раёне, па арганізацыі арганізацыі і інш., якія блізукоўва пры дружнай і агульнавай ра-боце ўсёй партарганізацыі будзе вы-капаны. Новікаў.

Многа партыйцаў будоўнікоў вы-ступалі і разказвалі аб цэлым ра-дое недахопаў будоўнічага сезону, на яго спазьненне.

Значылася таксама, што слаба выдзецца барацьба з п'янствам, з выкаваннем рэлігійных абрадаў і наогул немыстарчальна выдзецца антырэлігійная прапаганда.

Амаль ня было ніводнаго дэлега-та, які-б не завранаў пытаньне аб беларусізацыі. Многія падкрэсьлілі, што беларусізацыя ў нас лічце не ўжаранілася ў быт, што многія ўладаючыя беларускай мовай не выкарыстоўваюць толькі на ўрачы-стых пасяджэннях, а ў іншых вы-падках гавораць на расійскай мо-ве. Канферэнцыя ўхваліла пастано-ву апошняга пленуму гаррайкому аб умацненні беларусізацыі сярод членаў партыі і актывістаў-рабочых.

Па дакладу аб масавай працы была ўхвалена праз меру вялікая рэзалюцыя, якая надрукавана на 10 з паловай аркушоў. Рэзалюцыя 15-га асеку партыі на многа менш, чым рэзалюцыя гаррайкому аб масавай працы. Такія рэзалюцыя заграмаджае на толькі тэхнічны апарат для яе надрукавання і расмылі, але аддзявае ўвагу ячэй ад самых неабходных і канкрэтных форм масавай работы сучаснага моманту.

Праца гаррайкому прызнана зда-вальняючай, і стары склад камітэ-ту ўпонаважан вёсці сваю пра-цу да наступнай канферэнцыі. А.

рабочыя і члены саюзаў і аднаго аднавацца на іх абслу-гоўванне з прэзідыуму саюзаў.

Як у саюзы пападаюць хуліганы

Тав. Прусін (Магілёў), які вы-ступіў пасля тав. Грэчка, гаварыў аб некаторых групах ня членаў саюзаў, якіх у саюз нельга было-б прымаць, як хуліганаў, як разла-жаны элемент. А між тым, такія групы пападаюць у саюз. Гэта тыя, якія на працягу два-тры месяцы і іх прымаюць у саюз. Самае важ-нае імі дасягнута. Аб гэтым трэба было-б падумаць—засячвае тав. Прусін.

За адзін год чатыры загадчыкі

Тав. Мышалаў (Інспекцыя аховы працы) гаворыць аб умо-вах, у якіх прыходзіцца працаваць многім біржам. Паліцкавыні бірж вельмі дэсныя, досыць брудныя, гэта адбіваецца на рабоце. Але трэба сказаць, што шмат у чым вінаваты ў гэтым самі працаўнікі бірж. Там, дзе да пытаньня аб па-мяшчэнні падыйшлі дэлавіта, там удалося дабіцца некаторых паліп-шэньняў. Затое там, дзе да гэтага пытаньня падыйшлі фармальна—усё асталося паранейшаму.

На Віцебскай біржы—расказвае тав. Мышалаў—былі факты, калі рэгістрацыя беспрацоўных спы-

Выходзячы з гэтага, пленум па-ставіў лічцы неабходнымі ускласці і штодзённае абслугоўванне бес-працоўных на прэзідыуму саюзаў у цэлым.

ДОБРЫЯ КААПЭ-РАТАРЫ

Мы ня можам без хвалявання адзначыць у вышэйшай меры па-лікадушнага ўчынку аршанскіх па-аператараў. Ведаючы, што рабфа-каўцы галадаюць, яны падаравалі ім некалькі кіліграм каўбасы. Праўда, гэта было нечаканасцю для саміх кааператараў.

21-га мая,—ніша нам рабфа-кавец Т-р,—прыёў працаўнік ЦРК каўбасу. На выгляд, нібы са-праўдная каўбаса, а як дабраліся студэнты зубамі ў спрэжыну, дык ледзь у «рыгу» не паехалі, да та-го ў сярэдзіне сьмярдзіць.

І вось калі ў ЦРК даведаліся, што студэнты мількалі сапкамі-сію, кааператары прыбегаў у ста-лоўку і ўзмаціліся:

— Дарагія таварышы, навошта ўвесь гэты шум? За тое, што вы зьелі, мы грошай ня просім, раш-ту-ж заможні вам на сьвэжую шы-ву, толькі маўчоце...

Што-ж, дзякуй за падарунак. Можна і намаўчаць...

Сіняблосьнік.

Без кіраўніцтва і напрамку

Буйнейшыя затраты без вызначанага пэрспектыўнага пляну.—Адсут-насьць кантролю пераапрацоўкі паліпшэньню і патаненьню прадукцыі.—Ненармальныя адносіны паміж адміністрацыяй, служачымі і рабочымі.—Рост зарплаты неадпаведны росту прадукцыйнасьці працы.—Прыём занаяў, якія прыносяць страты

(Сельска-гаспадарчыя майстэрні імя Бурбіса)

Сельска-гаспадарчыя майстэрні імя Бурбіса пасля перадачы іх, як рамонтных майстэрняў, у 1922 годзе ў залежнасьці Цэнтраземскладу, пачалі абарочвацца паступова ў паў-заводны тып і прыстаювацца да выпуску гатовых вырабаў сельска-гаспадарчых машын і прылад. Пры-чым, рамонт сельска-гаспадарчых машын і прылад пачаў адтры-маць усё меншую ролю ў вытвор-чым апарце майстэрняў. Вылікала гэта было тым, што ў той момант на рынку адчуваўся востры неда-вак сельска-гаспадарчых машын.

Для пашырэння вытворчасці май-стэрня Цэнтраземсклад, як багаты дэдыка, кожны год павялічваў за-траты на абсталяваньне майсто-раў і да 1-га кастрычніка 1927 г.

Цэнтраземскладу было выдаткавана 129.413 рублёў. Аднак, гэтыя за-траты рабіліся без якога-небудзь пэўнага пэрспектыўнага пляну, без усялякага пярэдняга падліку чынаемых ад іх вынікаў і зусім незалежна ад пэрспектыў росту прадукцыйнасьці дзяр-жаўных заводаў, прыстасаваных да выпуску тых-жа сель-ска-гаспадарчых вырабаў.

Абрама таго, сельска-гаспадар-чыя майстэрні, у асобе іх кіраў-ніка чамусьці як у адміністрацый-ных, так і ў гаспадарчых адносі-нах былі падначалены толькі ды-рэктару Цэнтраземскладу. Цэнтра-земсклад, як гандлюючая арганіза-цыя, ня цікавіўся павялічэньнем прадукцыйнасьці майстэрняў. Затое

непасрэдна дырэкцыя майстэрняў, пасколькі яны знаходзіліся на поў-ным утрыманні ў Цэнтраземскла-дзе, і будучы адарванымі непасрэ-дна ад рынку, ня мелі выстарчэль-нага стымулу да здаровай і пра-вільнай арганізацыі вытворчасці майстэрняў.

Адсутнасьць сыстэматычна-га кантролю і вывучэньне асноў-ных пытаньняў вытворчай дзей-насьці майстэрняў з боку Цэн-траземскладу не вымагала глы-бокага вывучэньня вытвор-часьці і рацыяналізацыі вытво-рчасьці, павялічэньня вытворчасці майстэрняў, патагоньня і паліпшэ-ня якасці вырабу. Штат майсто-рань вамаплектаваўся на-за залеж-насьцю вытворчых плянаў і вучоту

распэны на работы зьмяняліся даволі часта і ў сілу адсутнасьці вучоту рабочыя атрымлівалі тую-аплагу, якая не адпавядала вы-творчым умовам майстэрняў. Па-

вытворчасці, пры паліпшэньні пэў-нага абсталявання, з прычыны чаго стварыліся ненармальныя адносіны паміж лікам служа-чых і дапаможных рабочых з асноўнымі вытворцамі, 53,1%, што, зразумела, адбівалася на накладных выдатках, на сабе-ношце прадукцыі.

Ненармальна сплаліся ўзаемаад-носіны паміж адміністрацыяй і слу-жачымі ў сьлёе прахаджэньня і выкананьня заказаў. Ніхто не са-чыў і ня ўлічваў мэтазгоднасьці скарыстаньня матар'ялаў, сыр-цу, апалу. Ніхто не сачыў і ня ўлічваў колькасці рабочага ча-су, які затрачваўся на адзінку выпрацоўкі і ступень нагрукі работай. Ня былі ўстаноўлены распэны нават на масавыя выра-бы. Ніхто ня веў ніякага вучоту скарыстаньня і прахаджэньня зака-заў па тэрмінах. Адміністрацыя май-стэрняў ня мела непасрэднага ўплы-ву на ход вытворчасці і не функ-цыі абмяжоўваліся толькі прыёмам і выдачай заказаў.

Распэны на работы зьмяняліся даволі часта і ў сілу адсутнасьці вучоту рабочыя атрымлівалі тую-аплагу, якая не адпавядала вы-творчым умовам майстэрняў. Па-

меры паліпшэньня абсталяваньня расцэнка на масавыя вырабы не павышалася, а павялічвалася. Кошт служачых і дапаможнай сілы складае 24,36 проц у ад-носінах да зарплаты саміх вы-творцаў. Бухгалтэрыя атэае на вельмі многа, і няправільна і ня ў тэрмін выдудае выгі. Адсутнічае вучот запасаў і ступень іх выка-паньня.

Ня было праведзена ніякай працы ў галіне зьніжэньня на-кладных выдаткаў, і яны ўвесь час павышаліся. Адміністрацыя на-ват не зьвярнула ўвагі на тое, што ў бігучым годзе вытворчая прагра-ма ня выканана на 27 проц, і ня была зацікаўлена, каб зьявіліся за-казы для загрузкі майстэрняў.

Наогул, майстэрні імя Бурбіса маюць паўзаводны тып, але іх аб-сталяваньне не выстарчальна для таго, каб побач з існуючымі заво-дамі па гэтай-жа прадукцыі магло заняць на рынку адпаведнае месца.

Паўстае пытаньне—што рабіць з сельска-гаспадарчымі майстэрнямі? Адна камісія прапанавае вылучыць іх у самастойную гаспадарчую адзінку з адчай ім ужо ўдожа-ных асноўных зваротных капіталаў. Але гэта справы не вышывае. Тра-

ба ўжыць больш радыкальныя меры. Учэйка і райком пад гэтым пы-таньнем задумваліся. 6-га краса-віка 1928 году бюро ячэйкі сельска-гаспадарчых майсто-рань і францыя мясцокому аб-стане майстэрняў падалі заяву ў ЦК КП(б)Б. У сваёй заяве яны высюваюць цэлы рад канкрэтных прапаноў. 14 красавіка гэта заява была разгледжана ў аргадазеле і перадаана ў Менскі АК.

У акругома гэтай заява пра-лякала больш месяцаў без успя-льяка руху. Ня глядзячы на тое, што пленум акругомага камітэту на пытаньні аб сельска-гаспадар-чых майстэрнях ухваліў рэзалюцыю парадаць гэтае пытаньне на выра-шэньне сакратарыяту—ячэйку доў-гі час кармілі панядзелкамі і пятніцамі. Толькі 31-га мая пры АКА абдылася нарада на пытаньні аб рабудове кавальскага цэху пры заводзе «Усход». Вось тут-та ўсплы-ло пытаньне аб аб'яднаньні заводаў «Метал» з «Усходам» ці «Метал» з сельска-гаспадарчымі майстэрнямі імя Бурбіса, ці ўсё трох сумесна. Акружком вылучыў камісію. Што два вырашчыць—неведама. Але па-еінуць сельска-гаспадарчым май-стэрні «без руля і без ветрыла», як

рапей, нельга. Рабочыя чакаюць ад адпаведных органаў пры-няцьця пэўнага рашэньня, бо так далей цягнуцца ня можа.

Уваць-бы для характарыстыкі адзін прыклад, якіх у вытворчай практыцы сельска-гаспадарчых май-стэрняў тоць адбаўляй. ГЭТ 8-га сьнежня 1928 году перадаў загад-чыку майстэрнямі т. Палікову за-каз на выраб штыраў з гайкамі і шайбамі для высокавольтавых іза-лятараў на 1.600 штук. Тэрмін выкананьня быў устаноўдзён трох-тыднёвы. Замест таго, каб гэтыя штыры былі зроблены згодна ўво-ру, кованай сталі і вытрымлівалі пэўную нагрукку, лін былі зроб-лены з жалеза і не адпавядалі разьмерам. Апрама таго, гэты за-каз быў званы са спазьненнем звыш 2 месяцаў, пры чым сельска-гаспадарчыя майстэрні падарылі на гэтым 3.157 руб. страты.

Калі-ж справа часам даходзіць да адказнасьці, то дырэкцыя май-стэрняў узвальвае віну на Цэнтра-земсклад, а Цэнтраземсклад па ды-рэкцыю майстэрняў.

Між тым, рабочыя лічаць, што трэба было «ўспінаць» і Цэнтра-земскладу і дырэкцыі майстэрняў. А. Кустамовіч.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

ТАЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ, ПОШТАЙ НАШЫХ КАРЭСПАНДЭНТАУ

Безгаспадарчасць і кумаўство

ВІЦЕБСК. Кумаўство і безгаспадарчасць на фабрыцы гнутай мэбні на спыняюцца. У апошні час павялічыўся выпуск глуму, які завалены ўсе столі фабрыкі. Дзякуючы дрэнным адносінам да свайабавязкаў інструктара выпускаецца прадукцыя ня высокай якасці.

Вось некалькі недапушчальных фактаў, якія маюць месца на фабрыцы.

Па ініцыятыве галоўбуха Ліхачова, былога стацкага дарадчыка, святкавалі „духу дзень“, хоць рабочыя гэтага і не жадалі.

Скарацілі касіру, а на яе месца прынялі Мішурына—брата жонкі

Ліхачова—былога чыноўніка міністэрства шляхоў зносін. Мішурын у прысутнасці рабочых вядзе такую агітацыю:

— Усе партыйцы—бандыты. Трэба ўсіх камуністых павыкідаць з устаноў і інш.

Гэтымі днямі адміністрацыя фабрыкі заключыла дагавор (без калькуляцыі) на продаж крэслаў па 62 руб. тузін. Сабекошт-жа крэслаў—64 руб.

Зараз рабочыя стаяць у пахах і чакаюць калі прывезуць сырац, а апошні ляжыць на вакзале і чакае калі яго забяруць.

Рост саўгасаў Гомельшчыны

ГОМЕЛЬ. (Ул. кар.) За 1927 год трэставаныя саўгасы акругі далі звыш 30 тыс. р. чыстага прыбытку.

Вясной для саўгасаў куплены 3 новыя трактары і вялікая колькасць племянной малочнай жывёлы

Ліквідацыя конакрадаў

ВІЦЕБСК. У Межынскім, Віцебскім і Гароднінскім раёнах аперавале некалькі год буйная шайка канакрадаў. Яны трымалі цесную сувязь паміж сабою; украдзеная жывёла перадавалася з аднаго раёну ў другі і нават перапраўлялася празграніцу з падробленымі карткамі.

Цэнтрам сувязі і перадачы ўкрадзенага зьяўляўся хутар Асецішча, Пальмінскага сельсавету. Начале шайкі стаялі: Прышчэпаў Паўла і яго сын.

Зараз уся банда ў ліку 23 чалавек арыштавана і заключана ў праўчы дом.

Селянін Лісіцкі першы ўносіць с.-г. падатак на 1928-1929 г.

ВОРША. (Уласн. кар.) Селянін з вёскі Залессь, Расыяноскага раёну, Лісіцкі А. В. зьявіўся ў райвыканком і папрасіў вылічыць колькі яму патрэбна будзе заплаціць сельсана-гаспадарчага падатку па вучоце 1928-29 г. У райвыканоме падлічылі, што яму трэба будзе заплаціць 63 руб. Тады Лісіцкі даотаў з кішэні 40 руб. і сказаў:

— Зараз я маю за праданую жывёлу грошай дык возьмеце, няхай дзяржава імі карытаецца, а то яшчэ і ў растрочку”. Лісіцкі лічыцца аьядомым селянінам у вёсцы.

Выйгрышы па пазыцы індустрыялізацыі

ВОРША. (Уласн. кар.) Па пазыцы індустрыялізацыі Аршанскім Дзяржаўкам выплачана выйгрышаў на 2.250 р. Адзін грамадзянін прад’явіў аблігацыю, на якую папаў выйгрыш у 1.000 р., але прывіліжча свайго не павадаміў.

БІБЛІАГРАФІЯ

Н. Краснапольскі. Польскі салдат. Выданьне БДВ. Ц. 40 к. Стар. 70.

Ведаць аб тым, як і чым жыве наш бліжэйшы сусед—справа надзвычайна важная. Мы з гавет, змалы што-дня чуюм, як брагае зброя і за мяжой польскі паш. Ведаем таксама і аб тым навуліча-захопніцкіх прамовых ровнях вывед, як новатэрагата, якія не за быліся на свае мейткі, што васталіся на савецкім баку польска-саюзнай мяжы. Польшча з году ў год усе павялічвае свае ўзброеныя сілы, трымаюць на іх вялікія грошы з свайго дзяржаўнага гаспадарства.

Выдаткі на армію кладуцца цяжкім грузам на плечы працоўных, якія і без таго жывуць у надзвычайна цяжкіх эканамічных умовах. Польшча, як дзяржава, на нацыянальным складзе зьяўляецца краінай вельмі рознапланнай, у якой часткі займаюць толькі каля 60 проц. Стравіны нацыянальнага ўдзелу

прад’явіў іезуіцкая школа, каб зрабіць з арміі паслухмяную прыладу ў руках навуковае класе. Брашурка Н. Краснапольскага і пакрывае, як выкарыстоўваючы ўсе мажлівыя сродкі, польскае афіцэрства, пачынаючы ад першага для прыстаў у армію аж да канца службы, зьвязанага з трымаццаці гадавымі вайсковымі і салдацкім. Зусім выкарыстаньня нават мажлівасьць распусьціць вайсковы сапраўднага разуменьня сутнасьці арміі, як класвай зброі. Цікава афіцэрства акрэсьлівае і тлумачыць ролю і абавязкі салдата перад „айчынай”. Ход разважаньня такі: дзяржава—гэта агульная сям’я. У сям’і ёсьць гаспадар, дзеці, уякі, ёсьць здаровыя і хворыя; ёсьць мужчыны і жанчыны; але іштарацы ўсе сям’я і адзінак, і кожны член сям’і бароніць сваю сям’ю як мае-быць. Так, бач, і ў Польшчы ёсьць палякі, іўрей, і іншыя народы.

Пішацца, што амальробаў 63 проц. з ў сапраўдасьць толькі 61 проц. (2 проц. абшарнікі), занятых у прамысловасьці 14 проц., а рабочых толькі 10 проц. (4 проц. фабрыканы). Такім чынам, усялякі зацямняючы масгі салдата, вядзецца надзвычайна пагубная вайсковая падрыхтоўка, падмаюцца ваенны дух, салдат пераконваюць, што дзей і за іх і бяздоўнай няма ў сьведзе і г. д. Наогул, на ваенныя „дзённы” ідзе амаль усеь час, толькі 2 гадзіны ў дзень дзецца адпачынку. Кніжка Краснапольскага дае паказальныя ўзоры якасьці польскага салдата, яго ўзброеньне, расклад ваеннага, парадак у машарах (між іншым вяртае на сабе ўвагу стражніцкае захоўваньне гігіены, салдацкі абавязаны штодня мыць ногі, шававаць і чысьціць вопратку, боты), што ведаць нашым працоўным далага і зьяўляе на бескарнае. Кніжку трэба

Маленькі фэльетон

Дзіркаці дзірачка?

Гэтае пытаньне ўзьнікла перад загодчыкам менскім аддзяленьнем Лесбелу тав. Кастрынскім, калі ён, як член камісіі па абсьледваньні якасьці крэслаў заводу «Дрэваапрацоўчык», разглядаў дзірку ў адным з двух абсьледваных крэслаў.

Гэтыя два крэслы, у якасьці ўаораў, апынуліся ў Растове н-Д. Горад гэты, па думцы тав. Кастрынскага, павінен быў стаць пляндармам для пашырэння рынку збыту беларускіх крэслаў ва ўсім Паўночна-Каўкаскім краі.

Але... разважыцца не зрабілася, і рынак ня быў заваяваны. Два крэслы в досьць такі зьбянтэжаным выглядом—вярнуліся назад у Менск. Для расьсьледваньня гэтага казусу і была створана камісія, куды ўвайшоў і тав. Кастрынскі.

Выявілася, што два крэслы, пасланыя ў Растоў н-Д. як узор, маюць шмат дэфектаў. Так, у адным крэсьле «адна ножка на паўдалі карацей ад іншых. На верхняй рамцы сядзеньня вуглы замазаны замазкаю. З правага боку цывік з сядзеньня вылазіць наверх. Галоўка ад сьпінкі трэснутая і замазаная замазкаю. Над сядзеньнем ёсьць сук, які таксама замазан замазкаю. На пярэдняй ножцы, з правага боку, на галоўным баку ёсьць пемны пласт дрэва. У ліры прыярэдняй частцы гняздо больш, чым шып і дзірка, пакінута невамазаным. Крэсла ўсё расьсяпалася і шыпы вышлі з гняздаў а прычыны недахопу клею».

У другім крэсьле—адна ножка карацей іншых на пяць пашонацятых далі. У ніжняй плянцы прыярэдняй ножцы ёсьць устаўка разьмерам у адну і тры чвэрці цалі, прыбітая двума цывікамі і замазаная замазкаю. У царгу з правага боку, куды ўваходзіць шып, убіт кляін і не абаронен. Задзеўкі ў верхняй рамцы замазаны замазкаю. Адна плянча (шарэдня, ніжняя) уся ў сукох. Пры сярэдняй ліры гняздо на адну дзюль больш, чым шып, ад чаго зрабілася дзірка, замазаная кітаю.

Выгляд зьбянтэжаных крэслаў прымусяў зьбянтэжыцца і Кастрынскага. У замітаньні ён ледзь праказаў, што прычынай расьсяпалі крэсла зьяўляецца дрэнная якасьць клею. Потым ён сабраўся з духам і ўнёс у акт камісіі «папраўку».

«Крэсла № 1. Паказана, што ножка карацей на паўдалі, што зьяўляецца дзякуючы няправільнай клейцы; сама ножка адпавядае разьмерам апошніх, што адносіцца і да крэсла № 2.

Крэсла № 2—паказана, што дзірка—адзін сантыметр. Апрача гэтага трэба лічыць ня дзірка, а няспраўна працоўна. З апошнімі вывадамі ў акце мы згодны».

Гэта дастаналая «папраўка» павінна заняць ганаровае месца ў гісторыі пашырэння гандлю беларускімі крэсламі, прычым, побач з гэтымі радкамі, трэба будзе вмясьціць партрэт тав. Кастрынскага—аўтара «папраўкі»...

Д.

МЕНСК

На курорты і ў дамы адпачынку

652 чалавекі пасылаюцца ў Крым і на Каўказ

У гэтым годзе па лініі Галоўсапстраху было прадастаўлена для застрахованых Беларусі 227 месца на курортах Крыму, Каўказу і г. д. На курортную дапамогу адпушчана 56.000 руб.

Акрамя таго, з фонду рабочай мадэцыны Наркамату Яховы Здароўя закуплена 425 курортных месца. Усе гэтыя месца часткова ўжо разьмеркаваны па акруговых страхках.

Ва ўсіх акруговых гарадох Беларусі адкрыты летнія дамы адпачынку. Разгорнута 1.135 ложкаў. Праз дамы адпачынку будзе прапушчана ўсяго 11.350 чал. Першыя дзевят т.с. рабочых і служачых ужо прапушчаны.

На ўтрыманьне дамоў адпачынку па Беларусі Галоўсапстрах адпусьціў 209.000 руб. супроць 190.000 у мінулым годзе. Акрамя таго, было вызначана 48.000 руб. на ремонт і абсталяваньне дамоў адпачынку.

Пасьля летняга пэрыяду мяркуецца пакінуць дамы адпачынку ў Менску, Гомелі, Віцебску і Бабруйску з такім разрахункам, каб яны абслугоўвалі і застрахованых бліжэйшых акруг.

Рэд дамоў адпачынку адкрыты таксама і прафсаюзнымі арганізацыямі.

Высяленьне непрацоўнага элементу з кватэр жактаў

Нарадай пры Белжылсаюзе выраша на папярэдзіць жыхароў з непрацоўнага элементу ў жактах, якія абкладаюцца падаходна-маамаонным падаткам у суме звыш 1.500 руб. у год, аб спынены з імі дагаворныя адносіны. Пасьля таго, як пройдзе адзін месці, жыхаром з непрацоўнага элементу будуць пра’яўлены іні аб высялены з займаных памяшканьняў.

Такім чынам, мяркуецца вызваліць у жактах (па няпоўных даных) каля 50 кватэр. У тых дамох, дзе рабочыя жывуць у сугарэньнях, гэтыя рабочыя будуць пераселены ў кватэры, якія зараз заняты кватарантамі з непрацоўнага элементу, а апошнім будзе запрапанавана заняць сугарэньні.

50 тысяч рублёў на пачатак трамвайных работ

Прэзыдыум Менскага гарсавету зьяўнуўся ў камунальным бане з просьбай аб водпуску ў лік крэдытаў 50.000 рублёў на пачатак трамвайных работ у Менску.

Швэйныя машыны для саматужнікаў

Гэтымі днямі з Бэрліну ад зўрэйскага таварыства рамесніцкай працы чакаецца атрыманьне вагона швэйных машын (75 шт.). Машыны будуць выдавацца пасобным саматужнікам і арцелам праз пазічкова-агульна-нацыянальны фонд з выплаты

Спакуляцыя гароднінай

За апошнія дні значна павысіліся цэны на гародніну. Асабліва павысілі цэны на гародніну менскія гароднікі, якія маюць вялізарныя запасы бульбы, буракоў і г. д. 6 чэрвеня кілі бульбы яны прадавалі да 4—5 кап., а 8—9 чэрвеня па 10—12 кап.

Акргандаю трэба ўмяшчацца ў гэтую справу і ўстанавіць швэрдныя цэны на гародніну.

Сваячасова выплачваць зарплату

У апошні час адзначаны выпадкі несваячасовай выплаты зарплаты працаўніком народнае асьветы і аховы здароўя, якія працуюць у раёнах Менскае акругі.

У сувязі з гэтым прэзыдыум акругаваному катэгорычна (запрапанаванай райвыканкомам выдаваць зарплату ва ўстаноўленыя тэрміны без усяякай чаргі, пакідаючы адпаведныя сумы грошай для гэтай мэты».

Адкрыта 14 дзіцячых пляцовак

Пры розных жактах Менску ўжо адкрыта 14 дзіцячых пляцовак, якія абхалпляюць 560 дзяцей. Гэтым-жа летам, Белжылсаюзам намячаецца адкрыцьце пляцовак на вакаліцах гораду: на Базарнай вул., у Нямігскім раёне і г. д. Усяго па жактах будзе функцыянаваць 21 дзіцячая пляцоўка.

Суд

Папоўская „Добрачына-Насьць“

З’явіцца Цярэшанкавай было толькі шэсьць гадкоў, калі яна падмаем імперыялістычнай бойні ў 1917 годзе была закінута з Рыгі ў Віцебшчыну разам з маткаю, братам і сястрой.

Прытулак для сябе ўдэкачы знайшлі ў дача Уладзіміра Міцкевіча, які знайце па матцы прыходзіўся дзядзькам. Аднак, праз год, дзякуючы сямейным нягодам, гэтыя сем’я павінен былі разлучыцца. У 1919 годзе Зінаіда вноў пападае да свайго дзядзькі. А ў 1926 г., калі ёй ня было яшчэ 16-ці гадоў, яна пры жывой пётцы на прававое „добрачына” ставовіцца зто неафіцыйнаю жонкаю. Зразумела, што такая сувязь была вынікам волі Уладзіміра Міцкевіча і эканамічнае залежнасьці бяспрытульнае дзядзькі ад свайго дзядзькі.

У 1928 годзе гэтаа процізаконая сьвеза пераросла божга служкі з няпоўналетняю дзядзьчыню была выкрыта і „добрачына” прыдагнут да аднаўнасьці. Абнававаны павінен быў прызнацца, але сувязь з падапечным дзіцем ён тлумачыў катаньнем і ўзвемнаю згодаю. На гэтай падставе пракуратура накіравала справу ў Віцебскі акруговы суд для сьлішэньня, які ў распарадчым пасьледжывіць справу гэтую сьлішыў.

Але старшыня таго-ж суду в такою

2.250 тысяч рублёў на дапамогу беспрацоўным

Перакваліфікацыя 1.000 беспрацоўных

На 1927-28 год на дапамогу беспрацоўным у Беларусі адпусьціцца 2.250 тысяч рублёў, супроць 1.654 тысяч рублёў, адпушчаваных у мінулым годзе.

У лік гэтай сумы на розныя мерапрыемствы па барацьбе з беспрацоўем ужо адпушчана 1.110 тысяч рублёў. Дапамогай зьясьпячаваліся каля 15.000 беспрацоўных. Паасобна вылучана на вавучальнае падрыхтоўку розным кваліфікацыям 43 тысячы рублёў і на перакаваліфікацыю беспрацоўных—61.000 рублёў. Усяго атрыманьне кваліфікацыі каля 1.000 беспрацоўных.

У працэлектывы ў працягу году будзе ўцягнута 2.815 чалавек.

Паветраная загранічная пошта

Ва ўсіх паштова-тэлеграфных устаавах Беларусі адкрыт прыём карэспандэнтвай для адпраўкі паветрай пашты праз Маскву ў 23 дзяржавы Эўропы—Нямеччыну, Польшчу, Англію, Данію, Гішпанію, Баўгарыю і інш. За просты ліст даплачываецца ад 20 да 40 кап., залежна ад таго, у якую краіну ліст навірноваецца.

Менская спартакіяда

Спаборніцтва на менскай акруговай спартакіядзе працягваюцца.

У суботу, 9 чэрвеня, на баскетболе гулялі каманда саўгандальскавачых з камандай харчавікоў пры судзьдзі Зедзімаве з вынікам 45:19. З’яўляна на карысьць першай.

Каманда друкароў гуляла з камандай БДУ пры судзьдзі Ровяжыўе з вынікам 22:21 на карысьць першай.

Па футболе каманда „Дынама” гуляла з камандай аўт. бронт дзівябамм пры судзьдзі Порцімаве з вынікам 6:0. Выйграва „Дынама”.

У вядзю адбылася гульня па футболе. Каманда Дому Чырвонай арміі гуляла з друкарамі пры судзьдзі Савічы. З’яўляна з вынікам 7:2 на карысьць першай.

Сьвэня адбудзецца гульня жлочыц каманд: „КІМ” і „Працэсьвет” на баскетболе.

Ушчыльненьне жыхароў

Пры Белжылсаюзе адбылася нарада старшын і сакратароў жактаў і жылльва-будаўнічых каапэратываў, на якой пастаноўлена правесць ў працягу месячнага тэрміну праверку жылльвай плошчы ў мэтах выяўленьня лішкаў. Па выяўленьні гэтых лішкаў перад адпаведнымі органам будзе ўзбуджана хаданіцтва аб пераглядзе існуючага закону аб парадку ўшчыльненьня ў мэтах застаўленьня нормы да 1,8 кв. саж. на чалавек. Па праведзеньных падліках гэта ўшчыльненьне дасць да 600 кв. саж. і зьясьпячываць жылльвай плошчай на менш

